

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1-80

Sobotna izdaja:

za celo leto K 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petlirvsta po 60 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Naša nova postojanka pri Sv. Martinu razširjena. - Naše čete pode Lahe na Tirolskem. V najnovejših bojih ujetih 6341 Lahov. Naši letalci zopet nad Italijo.

Grb in barve dežele Kranjske.

Dr. Josip Mal.

(Dalje.)

Ker pa vlada le ni hotela s to razsodbo med stanovni napraviti prehude krvi in ji je bilo zlasti viharne leta 1848. mnogo na tem, da se ne bi po nepotrebnem kršil javni red in mir, zato je v ravnoistem odloku dovolila provincialnim stanovom, da smejo za se (für sich selbst) rabiti še stare barve, ako polagajo na to res posebno važnost in se nočejo rajši v zmislu pravega patriotskega duha in v prav umevanem interesu enotnosti odreči temu nekaj separatizem (Sonderung) vsebujočemu dovoljenju ter se posluževati splošno zahtevanih narodno-deželni belomodro-rdečih barv.

Kar se tiče grba, pa ministrstvo tudi pogojno ni ničesar stanovom koncediralo, marveč je kratkotalo ukazalo, da se pri grbih na vseh stanovskih in ostalih javnih poslopih, pečatih itd. ne sme prav nič izpremeniti, marveč da ima ostati v polnem obsegu v veljavi obstoječi grb kranjske dežele, kot ga je določil l. 1836. cesar Ferdinand I.¹ Le nova zakonodaja, pravi dalje omenjeni odlok (ki ga podajam vsled njegove pomembnosti kot magna charta deželni barv koncu razprave v prepisu), bo lahko pri definitivni ureditvi celokupnega avstrijskega grba rešila tudi to vprašanje.

V svojem bistvu se torej krije ta odlok z onim dne 19. junija 1848, le da se tukaj označujejo z nedvomljivo jasnostjo belomodro-rdeče barve kot edine in prave deželne, kar je stanovski odbor v svoji seji dne 2. novembra 1848 lakonično na znanje vzel.

Boj radi deželne zastave se je vodil, da radi popolnosti še to omenim, tudi v časopisju, ki se je delilo v tem oziru na dva tabora. Höffner piše² takrat, da je treba čislati barve, ki jih je deželi dal vladajoči cesar Ferdinand, in vzneseno pravi, da »stari orel je našel zopet domovino svojo na srebrnem polju, raz katero je že v pravku se dvigal svobodni k snežnikom domačih planin, zdaj pa maha nevoljno s peroti, ker znova grene svobodo s pikrimi spomini³ in nadami, z bleščečim zlatom in mu ne dovolijo miru« (srebrnobela barva kot znak miru). »Drzno se bo dvigal svobodni orel in mlada četa sinov mu bo neustrašeno sledila v boju za prostost, domovino in dedno cesarsko hišo. Z orlom ali zmaga ali pade . . . Proč zato z zlatom, naš cesar nam je dal zato srebro, belino miru. In Kranjska hoče in potrebuje miru.«

Ko je vlada ugodila splošni želji prebivalstva radi zastave in grba, je zavladalo vsepovsod širom kranjske domovine silno navdušenje in nepopisno veselje si je dajalo duška v bakljadah in veseljah; ljubljansko slovensko društvo je na predlog dr. Bleiweisa pozvalo vse narodne straže po celi deželi, da slovesno praznujejo to dovoljenje in da se ministru Doblhoffu za to zahvalijo, dalje, da se o tem dogodku napravijo primerne objave po časopisih ter da se poslancu Ambrožu »zavolj nevtrudljive njegove pomoči k zadobljenju sloven-

skih barv« izreče zahvala.⁴ Želji večine dežele (po odstopu polkovnika Sühnl-a začetkom septembra) naklonjeni novi poveljnik ljubljanske narodne straže Iv. Baumgartner je povabil v okrožnici z dne 30. septembra 1848 gardiste, da se povodom »tega veselega dogodka, ker so vsi spori radi kokarde končno odstranjeni«, udeležijo v uniformah naslednjega dne (v nedeljo 1. oktobra) ob osmih zvečer serenade in bakljade, ki se je vršila po mestu k stanovanju deželnega guvernerja; stotniku Koširju je naročil, da ukrene vse potrebno radi gardne godbe za to slavnost.

Ker je pa odredil udeležitev narodne straže pri tej slovesnosti poveljnik na svojo roko brez sklepa upravnega sveta, so (dne 3. oktobra) nekateri člani garde — v onemogli jezici, da ni obveljala njihova volja — protestirali proti temu, da se narodna straža uporablja za izvenslužbene namene. Stanovi so se pa v tem oziru vdali usodi in niso poskušali več spravljati na dnevni red vprašanja radi deželne grba in deželni barv, to tem manj, ker je § 8. cesarskega patenta z dne 4. marca 1849, drž. zak. št. 150, določil, da se glede grba in deželni barv nima ničesar izpremeniti: ostala je končno v veljavi odredba cesarja Ferdinanda I. iz l. 1836.

Tako je bil torej končan ta prepir,⁵ sicer malenkosten in neznaten, a bil je vendar boj dveh principov — in v tem je iskati njegove važnosti: narod je zmagal nad stanovi, osebna ravnopravnost in ljudska volja nad stanovsko predpravo.

Sedanja velika evropska vojska je dala povod, da se je medsebojno uredila veljavnost obeh »sama v sebi popolnoma zaključenih grbov v monarhijo nerazdružno združenih držav Avstrije in Ogrske«.

Starostavni grbi in praporji posameznih kronovin s to preuredbo skupnega državnega grba niso bili prav nič prizadeti. Tudi prastari, zgodovinski grb vojvodine Kranjske, kakršen je bil do l. 1463, in katerega je l. 1836, zopet potrdil cesar Ferdinand, 1849, pa iznova sedaj vladajoči cesar Franc Jožef I., z novo ureditvijo deželni grbov l. 1915, ni doživel bistvene izpremembe: prejkoslej plove na srebrnem polju modrobarven orel s cesarsko krono na glavi, z rdečimi kremplji, kljunom in jezikom, čez prsi in peruti s polumesečno zapono, razdeljeno v dve vrsti, vsaka po sedem prostorov v zlati in rdeči barvi.⁶

XVII. protokol odborove seje 3. okt. 1848. Aktina ostalina ljubljanskega slovenskega društva se hrani v arhivu deželne muzeja v Ljubljani.
² Prim. Jos. Apih, Slovenci in leto 1848, str. 115. »Novice« 1880, 337. — V Gradcu so nastali ostri boji in spori vsled tega, ker so nekateri graški Slovenci okrasili svoje hiše s kranjsko trobojnico, katero so Nemci že takoj takrat smatrali obenem kot znak slovenske narodne skupnosti; vlada je dotične hišne posestnike v interesu javnega miru le prošila, da so zastave odtrgali.
³ »Laibacher Zeitung« 1915, št. 235, uradni del.

Že vsak tak heraldičen opis izraža s svojo razporedbo dovolj jasno glavne barve: temeljna srebrno-bela, iz prvotne naše prastare zastave prevzeta barva grbovega štita je prva in glavna — vse drugo je sekundarno, zato se omenja ta barva v vsakem opisu najprej in pride v zastavi na vrh; — druga glavna barva je barva bojnega znamenja, višnjeva barva orlova; — kot tretja, zadnja in najspodnja barva v zastavi sledi tista, ki je za tema dvema sicer v grbu najmočnejše zastopana, v našem slučaju torej rdeča.

Tudi s to novo določitvijo ostanejo torej i za naprej heraldično pravilne, pravadne deželne barve kranjske belo-modro-rdeče, kakor jih tudi izrecno določa še vedno pravno veljavna ministrska odredba z dne 23. septembra 1848. Končno je razentega še danes pravomočen § 8. cesarjevega patenta z dne 4. marca 1849, kjer je določeno, da ostane glede deželni barv pri starem, — torej tako kot določa ministrska odredba z dne 23. septembra 1848, oz. naredba cesarja Ferdinanda I. iz leta 1836. »Požrtvovalno veselo skupno delujoča moč vseh narodov monarhije«, kakor pravi cesar v zadevnem povelju armadi in monarhici, se tako glede rabe deželni zastav in grbov z novo ureditvijo ni kalila.

2778/114.

Priloga.

An Seine des Herrn Gouverneurs in Illyrien
Grafen von Welsersheimb Excellenz.

Hochgeborner Graf!

In Erledigung der in dem Praesidialberichte vom 20. v. M., Z. 2000/Pr. dessen Beilage zurückfolgt, gestellten Anfrage wegen Bestimmung der Farben für die kranjsche National Kokarde, zugleich aber mit angemessener Berücksichtigung der mir später über denselben Gegenstand zukommenden im Anschlusse mitfolgenden und beachtenswerthen Eingaben des Verwaltungsrathes der Laibacher Nationalgarde, dann mehrerer Reichstagsdeputirten aus dem Lande Krain, finde ich mich veranlasst in Ansehung dieses Gegenstandes Folgendes auszusprechen:

Da aus den hierorts in dieser Angelegenheit vorgekommenen mehrfachen Verhandlungen und Erörterungen hervorgeht, daß das ursprüngliche Wappen des Landes Krain perl-weiß, blau und roth war, wenn gleich später im Jahre 1463 von Kaiser Friedrich IV. »der gemain Landschaft« (wie es in der Urkunde lautet) d. i. den Ständen von Krain statt der Perlfarbe die Goldfarbe zugestanden ward, welches Zugeständnisses sich dieselben auch fortan bedienten, da mit der erwähnten ursprüng-

lichen alten Landesfarbe, weiß, blau, roth, auch das nach dem Regierungsantritte des jetzt regierenden gnädigsten Kaisers Ferdinand im Jahre 1836 neuerdings für das Herzogthum Krain bestätigte und mit Hofkanzlerlaß vom 31. Oktober 1836, Z. 21.911, bekannt gegebene Wappenbild übereinstimmt, da ferner nach dem Inhalte der oben bemerkten drei neuesten Eingaben mit allem Grunde anzunehmen ist, das der Wunsch — wenn nicht der Allgemeinheit — doch gewiß der überwiegendsten Mehrheit im ganzen Lande Krain und insbesondere bei der Nationalgarde dahin gerichtet ist, sich der zuletzt bezeichneten alten Landesfarbe (weiß, blau, roth) nicht aber der provincialständischen, als eigentlicher Nationalfarbe zu bedienen, so erachte ich es im Interesse der öffentlichen Ordnung und Ruhe zur Aufrechterhaltung derselben für angemessen, die anstandlose Erfüllung dieses letzterwähnten Wunsches hiemit zu gestatten und anzuordnen.

Hiebei bleibt es übrigens den dortigen Provinzial-Ständen unbenommen, auch fernerhin von dem oben gedachten speziellen Zugeständnisse für sich selbst Gebrauch zu machen, insoferne sie wirklich darauf einen besonderen Werth legen, und nicht etwa, von echt patriotischem Sinn geleitet, im wohlverstandenen Interesse der Einheit es vorziehen sollten, auf jenes immerhin eine Sonderung mit sich führende Zugeständniß zu verzichten, und sich nun der allgemein gewünschten National-Landesfarbe anzuschließen und zu bedienen.

Jedenfalls ist aber vor der Hand bei bestehenden Wappen auf ständischen und sonstigen öffentlichen Gebäuden, Siegeln u. dgl. keine Änderung vorzunehmen, gleichwie auch gemäß der dießfalls abgegebenen Erklärung des Ministeriums des Außeren die künftige neue definitive Regulirung des österreichischen Gesamtwappens der neuen Gesetzgebung vorbehalten bleibt.

Das hiernach Verfügte und dessen Erfolg und Eindruck auf die öffentliche Stimmung wollen wir (!) Euer Excellenz gefällig anzeigen, und zugleich die zu Ihrer Einsicht mitfolgenden an das Ministerium gerichteten drei vorerwähnten Eingaben hieher zurückstellen. Genehmigen Eure Excellenz die Versicherung meiner ausgezeichneten Hochachtung

Doblhoff m. p.

Wien, am 23. September 1848.⁷

⁷ Kranjski deželni arhiv (v deželnem muzeju v Ljubljani), fasc. 10 de 1848, št. 674. — Kar je razprto tiskano, je tudi v originalnem dopisu poudarjeno s tem, da so dotične besede podčrtane.

Goriška slovenska gimnazija.

Goriško, meseca majnika 1916.

V dne, ko se bližamo enoletnemu jubileju italijanskega verolomnega napada na slovenske goriške pokrajine, se je pojavila kar naenkrat v časopisju in izven časopisja vest, da imamo pričakovati v najbližnjih dneh otvoritve slovenske gimnazije v Krometižu na Moravskem. Sicer ni ta vest še sedaj uradno potrjena, toda verjetno se nam zdi, da smemo upati v najbližjem času rešitve vprašanja slovenske gimnazije. Goriški Italijani imajo že od početka vojne sem preskrbljeno za srednješolce italijanske narodnosti in tudi v gnotnem oziru so preskrbeli oni s svojimi konvikti v Gradcu, na Dunaju — za svoj srednješolski, visokošolski naraščai. In sedaj vest o otvoritvi gimnazije v Krometižu na daljnem Moravskem. Človek ne ve, ali naj bi bil ob tej vesti vesel ali žalosten. Mi

bi pričakovali, da se gimnazija otvori kje na Primorskem, recimo v Trstu, in tozadevno se strinjamo popolnoma z izvajanjem nedeljske »Edinosti«. Toda če že ne na Primorskem, vsaj v bližini naših mej bi se gotovo našel prostor za ta naš slovenski goriški zavod. Sicer vemo, da se je od gotovih strani delalo, da se ustanovi slovenska gimnazija v Trstu, in sicer že v teku tega šolskega leta, vemo, da je bilo tozadevno že vse od merodajnih oblasti za ustanovitev obljubljeno, ne vemo pa, kaj je bil vzrok, da se ta gotovo umesten projekt ni izvršil. Verujemo pa tudi, da so bile glede ustanovitve gimnazije v Trstu tehnične in druge zapreke — toda pogledimo naše Italijane, oni znajo vse te in podobne zapreke z lahkoto premagati. In kje ni zaprek? Treba je pomisliti, da je večina našega goriškega in primorskega prebivalstva še vedno v bližini naših mej. In starši otrok majojo z glavami, kako in v kakem obsehu bo preskrbljeno za obisko-

² V zavrntev člankarja v »Laibacher Zeitung«, št. 62, 1848, je Höffner odgovoril 27. maja 1848 v »Illyr. Blatt«, št. 43, str. 172. — Prim. tudi v tej zadevi »Laibacher Zeitung« z dne 23. maja in 3. oktobra 1848.

³ Spomini na spor habsburških bratov l. 1461. do 1462., kateri spor je dal ravno povod nastanku zlatomodro-rdeče zastave, katero bi bilo že iz tega oziroma odklanjati.

⁴ Prim. Jos. Apih, Slovenci in leto 1848, str. 115.

⁵ XVII. protokol odborove seje 3. okt. 1848. Aktina ostalina ljubljanskega slovenskega društva se hrani v arhivu deželne muzeja v Ljubljani.

⁶ Prim. Jos. Apih, Slovenci in leto 1848, str. 115. »Novice« 1880, 337. — V Gradcu so nastali ostri boji in spori vsled tega, ker so nekateri graški Slovenci okrasili svoje hiše s kranjsko trobojnico, katero so Nemci že takoj takrat smatrali obenem kot znak slovenske narodne skupnosti; vlada je dotične hišne posestnike v interesu javnega miru le prošila, da so zastave odtrgali.

⁷ »Laibacher Zeitung« 1915, št. 235, uradni del.

valce gimnazije v Kromečju. Upamo, trdno upamo, da deželni odbor, oziroma deželni glavnik, ne prezrta tega važnega našega gnetnega vprašanja, ki je predpogoj uspevanju slovenske gimnazije v daljnem Kromečju. Upamo, da je deželni odbor goriški preskrbel tudi za gnetno stran našega slovenskega srednješolskega naraščanja, s konviktii, subvencijami ali kakoršizebodi. Šele pod takimi pogoji bi se vseeno sprijaznili z mislijo slovenske gimnazije v Kromečju, čeravno bi želeli, da bi se otvorila v našem Primorju.

Avstrijska kmetijska politika po vojski.

Vojna je pokazala, kako važen je za državo kmečki stan. Treba bo gledati, da se po vojni čimbolj okrepi in pospeši njegov napredek. Zelo nevarno bi bilo, ako bi tako hitro napredovalo izseljevanje z dežele v mesta, kakor v zadnjih desetletjih. Tako se je našlo leta 1890. na vsakih tisoč prebivalcev še 559 takih, ki so pripadali kmečkemu stanu, leta 1900. že samo 524 in leta 1910. je padlo število na 484. Treba bo kaj temeljitega ukreniti, da se nadaljnji razvoj v tej smeri zajezi. Dr. Schiller je priobčil v »Oesterr. Rundschau« z dne 1. maja 1916 razpravo o izpopolnitvi našega kmetijstva, kateremu priporoča med drugim za povzdigo notranjega nagiba kmečko samopomoč — zadrugništvo. Res je zadrugništvo med kmečkim stanom že mnogo bolj razvito nego med katerikoli drugim, a vendar še premalo. Kakšni uspehi se dajo doseči na zadrugnem temelju, dokazuje računski in blagajniški izkaz »Prve centralne prodajne zadruge za čajno maslo« v Schardingu na Zgornjem Avstrijskem za leto 1914. Ta zadruga je osnovana kot centrala in obsega 49 zadrug s 5318 člani. V njej je združenih 21 mlekar, 20 vnovčevalnic za jajca, 7 za med in ena za surovo maslo. Denarni promet je znašal v navedenem letu skoraj 29 milijonov kron. Pri takih uspehih ne prihaja v poštev samo denarni dobiček, marveč je tudi notranji vpliv velik: to dviga stanovsko samozavest in tudi veselje do poklica, do dela in napredka.

Ne čakajte zadnjega dneva za podpis IV. vojnega posojila!

Se nekaj dni je do zaključka podpisovanja četrtega vojnega posojila. Ne čakajte zadnjega dneva! Podpišete lahko tudi potom domačih kmečkih posojilnic. Vsi za domovino in ohranili jo bomo, da ji bomo s tem pomoč, da se po srečni zmagi v blagem miru zopet razvije v polni gospodarski moči. Sedaj ni čas čakanja — sedaj mora vsak, ki hoče domovini in sebi dobro, storiti polno svojo dolžnost. Vsak, ki podpiše vojno posojilo, dokumentira, da vidi v bodočnost, ki je in mora biti za vse srečna in mogočna Avstrija!

Pri Zadrugi zvezi je podpisalo doslej 41 avstrijskega vojnega posojila 2668 strank skupno vsoto 7.200.400 K. Od te prijavljene vsote odpade na 40letno amortizacijsko državno posojilo 2.215.400 K, na sedemletne državne zakladne liste pa 4.985.000 K.

Pri c. kr. priv. Splošni prometni banki podružnica v Ljubljani, preje I. C. Mayer, so IV. avstr. vojno posojilo med drugimi podpisali: Dr. Karl Schmidinger, c. kr. notar, Ljubljana, na I. posojilo 25.000 K, na III. 5000 K, na IV. 5000 K, skupaj 35.000 K; Henrik Seljak, Ljubljana, 2000 K; ga. Marija Osimitsch, Ljubljana, 3000 K; gđ. Lise Osimitsch, Ljubljana, 2000 K; Anton Skubic, Ljubljana, 1000 K; Robert Stenovic, Ljubljana, 3000 K; ga. Hanna Zhuber pl. Okrog, Ljubljana, 10.000 K; Neimenovan, Ljubljana, 8000 K; Matej Supan, Ljubljana, 2000 K; Franc Škrabar, Višnja gora, 2000 kron; Mat. Rom, Kočevje, 10.000 K; Anton Ulm in ga. Gabriella Ulm, Ruperčevrh, 4000 kron; dr. V. Gregorič, primarij, Ljubljana, 10.000 K; Rudolf Raktelj, župnik, Bizeljsko, 600 K; dr. Gvidon Beyer, zdravnik, Mautendorf, 4000 K; mestna občina Novo mesto 20.000 K; krajni šolski svet Novo mesto 4000 K; otroci ljudske šole na Črnučah pri Ljubljani 700 K, od katerih so 500 kron takoj plačali; ga. Ana Fabjan, Dol. Gradisce, 1000 K.

Pri tukajšnji podružnici Avstro-ogrske barke so podpisali IV. vojno posojilo med drugimi: K. k. sekcijski načelnik grof Chorinsky in grofica Luisa Chorinsky nadalnjih 25.000 K, skupno na vse štiri posojila 400.000 K; dr. A. baron Rally v Trstu 150 tisoč kron; Štefan pl. Rally v Trstu 200.000 kron; Z. Z. 100.000 K; Mestna hranilnica v Radovljici nadaljnjih 56.000 K; S. G. 15 tisoč kron; tovarnar Emil Tönnies 10.000 kron; c. in kr. voj. rač. svetnik Luka Pestator 10.000 K; dr. Ivan Benedict 10.000 K; občina Vrhnika 10.000 K; mladoletna Emmy Petritz-Kranz po dr. Oto Vallentschaku 10 tisoč kron; c. kr. nadporočnik Franc Urbanc 5000 K; Andrej Žigic 1000 K; mestni deklški licej 700 K; Josefina Wessner, uč.

teljica v Ljutomeru, 500 K; Karl Linhardt 800 K; Danica, Minka in A. Sušnik po 1000 K; mestna nemška ljudska šola v Ljubljani 100 K; Edy in Anica Stuchly po 100 K; Magda in Cerhild Vallentschag po 100 K. — Fran Stupica, trgovec z železnino in poljedelskimi stroji je podpisal pri podružnici avstro-ogrske banke v Ljubljani 60.000 kron (na prejšnja posojila 12.000 K, skupno 72.000 K), njegova soproga Irma Stupica 2000 K in otroci Franci, Marija in Lev vsak po 1000 K.

Pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, kot oficijelnem subskripcijskem mestu za IV. avstrijsko vojno posojilo, je podpisalo do sedaj 640 strank 10.684.500 K vojnega posojila (in sicer 6.455.500 K am. drž. posojila in 4.229.000 K drž. zakladnic). Med drugimi so nadalje subskribirali: Hranilnica in posojilnica Šmihel nad Pliberkom 19.000 K, na račun svojih strank 6000 kron; Frančiška Simončič, Celovec, 5000 kron; Alojz Rosman, Prevalje, 2000 K; Štefan Klacar, Kopanje, 2000 K; Apolonija Oblak, Pliberk, 1000 K; dr. Ferdin. Müller, Celovec, 2000 K; Mihael Soklitsch, Celovec, 10.000 K; Ivan Pavičič, Sarajevo, 50.000 K; Hrvatska kreditna banka Bos. Brod 10.000 K; Hranilno in posojilno društvo, Celovec, 16.000 K; Jakob Kovačič, Št. Vid p. J., 2000 K; Pavel Starc, Št. Vid p. J. 4000 K; Margareta Aschman, Bistrica-Šmihel, 2000 K; Franc Havliček, župnik v Čačah, 1000 K; dr. Leo Hand, Zenica, 2000 K; Posojilnica Celje 400.000 K; Ana Vrečko, Bizeljsko, 13.000 K; Anton Kirbiš, Remšnik, 1000 K; Mihael Korbar, c. kr. notar, Sevnica, 1000 K; Andrej Dolanc, Hrastnik, 2000 K; Marija Turnšek, Nazarje, 1000 K; Frančiška Riher, Nazarje, 1000 kron; Franca Rakun, Mozirje, 1000 K; Al. Kupec, Št. Lovrenc, 2000 K; Štefan Mastnak, Št. Peter, 1000 K; Ferdo Podkeržnik, Skale, 1000 K; Elizabeta Korent, Celje, 2000 K; Anton Turnšek, Nazarje, 1000 K; Valentin Meše, Stermec, 1000 K; Iv. Černe, Zavodna, 1000 K; Marija de Bernardo, Nazarje, 2000 K; Cesarja Franc Jožefa zaklad za uboge, Trbovlje, 10.000 K; dr. Mavricij Rus, Ljubljana, 1000 K; Mestna hranilnica Ljubljanska, daljnih 1.000.000 K; Hranilnica in posojilnica Št. Jernej, daljnih 18.200 kron; Mestna hranilnica Kamnik, za svoje stranke daljnih 7000 K.

Ij Mestna hranilnica Ljubljanska je podpisala na svoj račun IV. vojnega posojila štiri milijone kron, torej vsega dosedanjega vojnega posojila za svoj lastni zavod osem milijonov 300 tisoč kron. Od vlagateljev so pri tem zavodu podpisali IV. vojnega posojila med drugimi: Ubald pl. Trnkoczy 5000 K, magistratni svetnik Evgen Lah 1000 K, gospodična Amalija Jerovec 1000 K, Ignacij Lužar, c. kr. finančne straže komisar v Mokronogu 1000 K, Marija Zvezda iz Ljubljane 200 K, nadrevident južne železnice Jos. Pipan 1000 K, Marija Zupec iz Iga 300 K, Edica P. 5000 K, Viljem Beniger iz Ljubljane 100 K, Fran Šušteršič 1000 K, Leon Seliškar iz Trnovega 2000 K, Marjeta Babnik iz Zgor. Šiške 400 K, Avgust Repič iz Ljubljane 1000 K, J. Kumš iz Bresta 2000 K, A. P. iz Ljubljane 2000 K, profesor Anton Funtek 1000 K, Frančiška Sterle 1000 K, Ivan Debevc, posestnik v Kamni gorici 1000 K. — Pri Mestni hranilnici Ljubljanski so med drugim nadalje podpisali: Pomočniška bolniška blagajna gostilničarske zadruge 8000 K; Marija Čop iz Novega Vodmata 1000 K; Frančiška Velikajna, trgovka v Ljubljani, 1000 K; France Selan iz Češnice 1000 K; Vladimir Prelesnik iz Rožne doline 100 K; Bolniško in podporno društvo pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko 200 K; neimenovan 60.000 K.

Na c. kr. državni obrtni šoli je govoril o pomenu in rentabiliteti vojnega posojila prof. Henrik Podkrajšek. Njegova izvajanja so hitro našla pot v mlada srca za vse lepo in blago vnetih obiskovalk ženske obrtne šole. Svojim domovinskim čutilom pa so dale duška na ta način, da so v svojih razredih začele nabirati prostovoljne denarne prispevke. Dasi jih po številu ni veliko in je poleg tega med njimi pretežna večina takih, ki živijo v skromnih razmerah, so vendar nabrale veliko, še več pa je doneslo srečanje, za katero so darovale nekatere učenke krasna ročna dela. K lepemu uspehu te akcije so pripomogle učiteljice Klementina Hrovatin, Ana Schmedt, Filomela Senekovič in Marija Vehar z dobrimi sveti, ki so jih dajale mladim nabiralkam, potem pa tudi s svojimi prispevki in s prispevki, ki sta jih na njih posredovanje naklonila vzvišenemu namenu ravnatelj in moški učiteljski zbor ženske obrtne šole. S tem denarjem kupljeni kosi IV. vojnega posojila se bodo na željo mladih domoljubk izročili ravnateljstvu s pristavkom, da naj dobivajo obresti ukaželjna dekleta, ki bodo še v poznejših časih obiskovala žensko obrtno šolo.

Podpisujte IV. vojno posojilo!

Madžarska kolonizacija.

Glasilu madžarske visoke finance »Pesti Hirlap« objavlja zanimiv članek o madžarski narodni eksistenci ter pravi: Spoznali smo, da korenini narod v svoji zemlji. To moramo ohraniti in razširiti. Imeti moramo dovolj zemljišč, da jih bomo razdelili med junake, ki se vrnejo iz dežele, kamor so se bili svoj čas izselili (mišljena je tu predvsem Amerika. Op. ur.). V času srečnega preobrata v vojni se je naši politiki posrečila uspešna spekulacija v anektiranih delih tujih držav in v seji finančne centrale je bil predložen predlog, da se zasigura Madžarom na teritoriju osvojenih Srbije primernih zemljišč. Dosedaj smo svojo zemljo le preradi prepustili Rumunom, Italijanom, Belgijcem, Avstrijem in Nemcem, ki vsi posedujejo pri nas mnogo zemlje. To se mora v bodoče preprečiti.

Ustvari naj se zakon, da sme na Ogrskem kupiti zemljo samo madžarski državljan ali pa taka družba, ki se nahaja tu pod kontrolo vlade. Nadalje naj se sklene zakon, da morejo biti ogrski državljani le take osebe, ki znajo madžarsko. Tak zakon bi še posebno posvedočil čuveno madžarsko gostoljubje, ker bi se tolačil tako, da sprejemajo tujce tako radi pod svojo streho, da jih želimo napraviti za svoje državljane. Zakon bi moral veljati tudi za nazaj, da že iztrgano zemljo pridobimo zopet za svoj narod. V zemljiški politiki, ki sistematično štiti lastne narodne interese, nam naj bo Nemčija vzor. Za junake, ki se bodo vrnili iz vojne, bo treba kolonij. Dobra kolonizacijska politika bo poglavitna naloga vlade. Udeležstvo naj se predloži škofa Prochaske (o katerih smo že poročali. Op. ur.) in nakupi naj se v osvojeni Srbiji dovolj zemlje, saj je baš tam sedaj mnogo posestev brez gospodarja. V deželi, kjer je bilo prelito toliko madžarske krvi, si moramo zasigurati krepko madžarsko življenje.

Švica in vojna.

Bern, 16. maja. (Kor. ur.) Švicarski zvezni svet objavlja svoje tretje poročilo. V oktobru 1914 je zvezni svet pozval prebivalstvo, da naj bo rezervirano pri presoji dogodkov in izražanju simpatij posameznim narodom in da naj opusti vse, kar bi moglo žaliti v vojno zapletene države ali narode. Glede švicarske nevtralnosti se je sicer dogodilo nekaj dogodkov ob meji, ki pa razun letalskih poletov niso bili resni. Glede cenzure, pošte in brzojav pravi poročilo, da se Francija in kasneje Anglija nista držali mednarodnopravnega načela o prehodni svobodi in to v veliko škodo nevtralcem. Poročilo omenja švicarsko delo za izmenjavo težko ranjenih vojnih ujetnikov, vračanje civilnih internirancev in zdravljenje bolnih vojnih ujetnikov. Do konca marca 1916 so v 50 vlakih skozi Švico prepeljali 8166 francoskih in 2203 nemške težko ranjene vojake. Težko ranjene avstrijske in italijanske vojne ujetnike začno izmenjavati najbrže prihodnji mesec. Na podlagi sporazuma med francosko in nemško vlado je narodni svet na razpolago tudi Belgiji, Angliji, Avstriji in Italiji. Dosedaj se je prevozilo v času od oktobra 1915 do konca marca 1916 ujetnikov in internirancev skupno 111.000, največ Francozov in 3105 Avstrijev in Ogrrov. Glede finančnega položaja pravi poročilo, da bi prej nihče ne mogel verjeti, da je Švica tako gospodarsko krepka. Iz svojih lastnih sredstev je za mobilizacijo doma dobila 1280 milijonov frankov in v Ameriki 82 milijonov valutnega posojila. Tudi zanaprej bo dobila denar doma.

Med Rusijo in Švedsko.

Alandski otoki.

Alandski otoki tvorijo skupino 180 skalnih otokov in čeri, izmed katerih je le 80 naseljenih. Otočje leži ob vходу v Botniško morje in ob jugozapadnem kotu Finske. Največji otok, Åland, meri 667 km² in šteje 15.200 prebivalcev. Kot zavora pred Botniškim in Finskim zalivom je otočje strateške vrednosti. Po l. 1829. so Rusi zavarovali vodno pot, ki vodi med Ålandom in Vardöjem s trdnjavo Bomarsund na Ålandu, katero so zvezani Francozi in Angleži začasa krimske vojne l. 1854. prisilili h kapitulaciji. Utrdbe so porušili. V dodatni konvenciji h pariškemu miru 1856. l. se je Rusija obvezala, da otokov ne bo utrdila in tudi ne zgradila na otokih vojaških zgradb. L. 1905. je Rusija o priliki ločitve švedsko-norveške unije prekršila pogodbo s tem, da je postavila na otoku brezzično brzojavno postajo in začasa postavila nanj tudi vojaške čete.

Vprašanje o utrditvi Ålandskih otokov je stopilo v ospredje zopet o priliki, ko se je med Anglijo, Nemčijo, Francijo, Norveško in Rusijo 2. novembra 1907 v Kristianiji sklenila pogodba glede teritorialne integritete norveš-

kega kraljevstva. Januarja l. 1908. je prodrla v javnost vest, da se vrše med Nemčijo, Rusijo in Švedsko pogajanja za dogovor o Vzhodnem morju na temelju status quo in da zahteva Rusija odpravo konvencijske klavzule. V zbornični seji dne 22. februarja 1907 je izjavil nato minister pl. Trolle, da bo znala Švedska varovati svojo nevtralnost. Vzhodnomorska pogodba z dne 23. aprila 1908. tudi nič ne omenja vprašanja o utrditvi Ålandov, tako da je ostal status quo nedotaknjen in zadržan.

Sedaj je Rusija zopet načela to vprašanje in je hoče rešiti v svojem smislu. Pa Švedska tudi sedaj izjavlja, da je pripravljena v tem slučaju na skrajno brambo svoje neodvisnosti. Atentat na švedskega kralja še ni potrjen.

Dunaj, 17. maja. Dosedaj še ni niti uradno niti zasebno potrjena vest, da je švedska policija odkrila kako zaroto proti švedskemu kralju.

Vojska z Italijo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. maja. Uradno se poroča:

Italijansko bojišče.

Topniški boji trajajo na celem poročilu dalje.

Na Doberdobski planoti smo z razstrelbo podkopa razširili novo postojanko zahodno od Sv. Martina. S sovražne strani je sledil nato bobneči ogenj in napad, katerega je odbil naš pešpolk št. 43 v boju z ročnimi granatami.

Pri goriškem mostišču, v krnskem ozemlju, pri Bovcu in v več odsekih koroške bojne črte od časa do časa skrajno živahen boj s topovi.

V Dolomitih smo odbili sovražne ponočne napade na Sasso di Triga (Hexenfels) in na prelaz severno od gore Sief.

Naše čete so se razprostrle v južnih Tirolah na grebenu Armentera, vzele so na visoki planoti Lavarone sovražno postojanko Soglio - d'Aspio - Coston - Costa-d'Agra - Maronia, vdrele so v odseku Tergnola - Piazza in Valduga, prepodile so Italijane iz Moscheri in so osvojile z nasokom ponoči Zugna-Torta, južno od Rovereta. V tem boju se je povišalo število sovražnih ujetnikov na 141 častnikov in 6200 mož, plen na 17 strojnic in 13 topov.

V odseku jezera Loppio je vzdrževal sovražnik danes ponoči ljut ogenj proti svojim lastnim črtam.

Močne skupine naših pozemskih in pomorskih letal so vrgle predčerašnjim ponoči in včera jutraj veliko bomb na kolodvorske in druge naprave v Benetkah, Mestre, Korminu, Čedadu (Cividale), Vidmu (Udine), Per la Carnia in Treviso. Posod, posebno pa v Vidmu, kjer je približno 30 sovražnih topov brezuspešno streljalo, smo opazovali velik učinek.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Laško uradno poročilo.

15. maja. Naši alpinisti so vzeli v odseku Adamello zahodno pobočje ledenikov Favgorida in Lares. Zasedli so jih z naskokom med Crozzon di Favgorida in Crozzon di Diavolo v višini 3015 metrov. Javljajo, da napredujemo na Monte Sperone. Po ljuti pripravi s topovi na vse naše postojanke severno od doline je poizkušal sovražnik napad na Cima delle Coste severno od Nezumo, a smo ga takoj odbili. Bojno črto dolina Lagarina do zgornjega konca Val d'Assa je ljuto obstreljevalo sovražno topništvo, naše topništvo je odgovarjalo z dobrim uspehom. Nekaj težkih krogel je padlo v Asiago, kjer je ranjenih nekaj domačinov. Ravno tako ljuto obstreljevanje na soški bojni črti od Krna do morja. Ponoči je izvedel sovražnik male napade v odsekih Plave in Sv. Martin na Krasu, ki smo jih takoj odbili.

× × ×

Na južnem Tirolskem je naše prodiranje uspelo že do neposredne bližine državne meje. V napadalnem prostoru med Breno in Adizo so zadele naše čete že večkrat na drugo italijansko črto. Točke, omenjene v našem uradnem poročilu, so takorekoč stebri italijanske bojne črte. V zvezi s temi junaštvi naših hrabrih junakov so pač poskodbje glavnih železnic, važnih za premikanje čet, o katerih poroča ekselencia pl. Höfer. Uspehi zadnjih dveh vročih dni na južnem Tirolskem kažejo, da je bil sovražnik presenečen, če tudi je v svojem časopisu napovedoval napad. Lahki so najbrže pričakovali, da so v svojih zakopih na varnem. Kako razburjen je bil sovražnik, dokazuje okolnost, da je laško topništvo v odseku Loppio v strahu pred nočnim napadom krepko streljalo na svoje lastne ljudi v najsprejnejših postojankah. Ob obletnici, ko je izdala Italija svoji dolgoletni zaveznici in prestopila odkrito v sovražni tabbor, je pričela bledeti zvezda Savojevcev. V 48 urah so naši vrli junaki na južnem Tirolskem veliko napredovali. Če se ozira-

mo na veliko število ujetih Lahov, si lahko predstavljamo, koliko mrtvih in ranjenih so imeli, posebno še, ker so pomotoma streljali na svoje lastne ljudi.

Važen naš uspeh.

Berlin. Pod nadpisom: »Važen uspeh« piše major Morath v »Berliner Tageblattu: Nekaj časa sem postaja avstrijski boj z Italijani živahnejši. Ni nemogoče, da če se vzdrže uspehi dlje časa na strani naših zaveznikov, se bo lahko govorilo, da je stopila zdaj eno leto trajajoča vojska v novo dobo. Med tem, ko so prestopili Italijani v svojem vojskovanju na negotovo tipanje bojne črte, kaže podjetje Avstrijcev odločnost. Začetkom maja so se polastili Avstriji na severnem pobočju sv. Mihaela sovražnega opirališča; istočasno že se je pričel živahen topniški boj v več odsekih tirolske vzhodne bojne črte in v prostoru pri Rivi. Streljanje se je pomnožilo tudi na ostalih bojnih črtah, ravno tako v odseku med Peutelsteinom in Buchsteinom. Med tem, ko so se Italijani 13., 14. in 15. maja opogumili na Dobrdobski planoti in na gori Sv. Mihaela na napade, pričakuje najbrže, da jih napadejo Avstriji, in so doživeli velike izgube, so se razvili istočasno v več drugih odsekih luti topniški boji, na glavnih točkah primorskega bojišča je vdrla pehota našega zaveznika v sovražne jarke, ravno tako pri Sv. Mihaelu in zahodno in severno od tolminskega mostišča. Najvažnejše poročilo prinaša poročilo avstrijskega generalnega štaba s 15. maja: Južno od doline Sugana, vzhodno od Rovereta, je pričela avstrijska armada napadati. Delovanje topov je pripravilo zrelost sovražne postojanke za napad. To dokazuje visoko stopnjo priprave za bojno črto, ker je bilo mogoče, da so se, ne da bi bili to opazili Lahi, zbrala napadalna sredstva. Prva sovražna postojanka je tako padla v roke naših zaveznikov. Če znamo ceniti težave vojskovanja v dolini Sugana, moramo reči, da je ta uspeh zelo važen. Na zunaj se kaže za gorato ozemlje z zelo velikim številom ujetnikov. Ker je bilo zaplenjenih istočasno tudi sedem topov, vidimo, da se je napadlo hitro in s premočjo. S svojim zaveznikom se veselimo tega uspeha. Istočasno opozarjamo, da je objavila približno pred enim letom »Stampa« ponudbo Avstrije, ki so jo hoteli na Dunaju izvesti na korist miru. Če si predočimo, da se je ponudil odstop celega »Trentina«, ozemlja ob Soči in da se je priznala obsežna samouprava Trsta, ne moremo drugega, kot da slavimo zaslepljenost Italije, ki je odklonila to ponudbo. Večje usluge ni bilo mogoče napraviti Avstriji.

Lahi o naših uspehih.

Lugano, 17. maja. Vojaški strokovnjaki listov »Corriere della Sera« in »Secolo« delajo z vso silo, da osladi grenki prašek današnjega poročila generala Cadorna. Sovražnik naleti na odpor na visoki planoti sedmih občin in na gorah Arsiero, kjer se mora zrušiti vsak napad. Popolnoma naravno je, ker se umikajo Lahi v obrambno črto; ker se v svojih ugodnejših postojankah tam lažje branijo. »Secolo« priznava, da so bili Lahi presenečeni. Ne gre pa za avstrijski uspeh, ker se je umaknila italijanska črta, marveč le za čin laške taktike, za dogodek, ki je glede na razvoj sedanjih bitk normalen. Sovražnik ni dosegel dozdevaj najmanjšega uspeha, hkrati laške čete mu bodo znale odgovoriti.

Napad naših letalcev v zgornji Italiji.

V Benetkah in v Mestre.

Lugano. O napadu letalcev 15. t. m. na Benetke se javlja: Ob deveti uri zvečer so se nenadoma pogasile vse električne svetilke. Vsi ljudje so se umaknili v svoja stanovanja. Zaprli so kavarne in gledališče. Čez nekaj minut je bilo mesto prazno. Medtem je obseval romantično lepo mesto. Letala, ki so letela tako visoko, da jih obrambni topovi niso mogli zadeti, so vrгла čez četrt ure tri bombe. Nekaj hiš je bilo porušeno, več oseb je bilo lahko ranjenih, večinoma po koscih razbitih šip. V Mestre je pa zahteval napad tri mrtve. Iz Rovigo odposlana brzjavka trdi, da so zasledovala letala brzovlak Benetke-Bologna, s katerim sta se vozili princesinji Jolanda in Masalda, a da nanj niso metala bomb.

V Trevizo vrženih 10 bomb — 3 mrtvi, 6 ranjencev.

Lugano, 17. maja. »Secolo« poroča: Avstrijski letalci so po svojem posetu Benetk obiskali tudi Mestre, nato so krenili proti Trevisu. V mesto so vrgli 10 bomb. Žrtve: 3 mrtvi in 6 ranjencev. Včeraj, v torek zjutraj ob 9. uri, je priletela nova skupina avstrijskih letal nad Treviso, ki je metala bombe, a škode ni povzročila. Ko so se umikali, so še enkrat obiskali Benetke.

Vožnja laške kraljice in njenih hčera med pokanjem naših bomb.

»Corriere della Sera« poroča dalje: Ko so zapustili sovražni letalci pred sinoči Benetke, so sledili železniški progi v Mestre v tistem trenutku, ko zapusti direktni vlak Benetke-Bologna ob 4. uri 30 min. mesto Benetke. V vlaku sta se nahajali kraljevi

hčerki princesi Jolanda in Masalda. V Mestre se je srečal vlak z vlakom došlim iz Vidma, s katerim je potovala laška kraljica Elena. Princezinji sta se takoj podali v voz svoje matere kraljice. Med tem, ko so še pokale bombe letalcev, je odpeljal brzovlak v Padovo. Streljanje obrambnih topov in pokanje bomb se je čulo do Padove. V Rovigo se je pripeljal vlak z 1 in pol urno zamudo.

Giolitti pri laškem kralju.

Lugano, 17. maja. Giolitti se je večkrat sestal z laškim kraljem, kar potrjujejo laški listi. Sestala se nista v glavnem stanu, marveč v Veroni in sicer zadnje čase.

Kriza v Italiji.

Lugano. Vodilno glasilo italijanskih vojnih hujšakcev »Popolo d'Italia« je 15. t. m. nepričakovano besno napadlo laškega naučnega ministra Grippo, češ, da je pristaš Giolittija. »Avanti« 17. t. m. pa beleži govorico, ki kroži v Rimu, da nameravajo preosnovati Salandrovo ministrstvo tako, da odstopijo ministri Grippo, Cavasola in Daneo še pred 6. junijem, ko se zbere zbornica. »Avanti« pa pristavlja, da rimski politični krogi govorici ne verujejo.

Delavski nemiri v Forli.

Lugano. »Avanti« poroča iz Forli (južno zahodno od Ravenne). Delavke v svilarinah so povzročile velike nemire. Brezposelne delavke so preprečile zadnjo nedeljo s silo odpošiljatev kokonov. Izpraznile so vozove predilnice Brasini in prisilile voznike, da so se morali odpeljati s praznimi vozovi. Policisti in karabinerji so zasledili predilnico. Posrečilo se je napraviti mir. Delavke hočejo s silo preprečiti izvoz surovin, dokler doma manjka dela. Položaj je zelo resen.

Lahi utrjujejo Tirano.

Karlsruhe, 17. maja. Švicarski listi poročajo, da Lahi hitro utrjujejo Tirano v dolini Abda.

Izpolnitev laške vojne mornarice.

Rim, 16. maja. (K. u.) Uradno se javlja: V vojne ladje izpremenene avstrijski parnik »Grado« in italijanske parnike »Citta di Bari«, »Ionio« in »Flora«, dalje ladje vlačilnice »Tiberia«, »Benghasi« in »Americas«.

V Milanu groze s stavko uslužbencev poštne železnice.

Milan. Uslužbeni cestne železnice groze s stavko, ker je lastnica železnice »Agenzia Edison« sklenila, da nastavi 250 žensk izprevednic.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. maja. Uradno se poroča: Neizpremenjeno. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Nič novega.

RUSKO URADNO POROČILO.

15. maja. Na bojni črti generala Evert na več krajih živahno streljanje sovražnega topništva.

GENERAL RUSKI NASLEDNIK KURO-PATKINOV?

Monakovo. »M. N. N.« poročajo iz Stockholma: V Petrogradu se trdi, da imenuje generala Ruski naslednikom Kuro-patkinu kot poveljnika severne bojne črte.

OBRAMBA BOJNE ČRTE PRI NAROŠKEM IN VIŠNJEVSKEM JEZERU.

Petrograd. »Russkoe Vedomosti« poročajo z bojne črte pri Naroškem in pri Višnjevskem jezeru: Vse nemške postojanke so mojstrsko maskirane, ne branijo se vojaki, marveč odpor izvaja zemlja, žica, kamen, les, jeklo in beton; ne brani se vojak, marveč njegova strojna puška in drugo strašno orožje; ob takih neomejenih možnostih je skoraj neizpeljiva ruska ofenziva ob tej železni nemški bojni črti.

GENERALNA GUBERNATORJA GALICIJE IN VARŠAVE Odstavljena.

Kodanj, 18. maja. (Kor. ur.) »Russkoe Slovo« poroča: Pravosodno ministrstvo je opozorilo ministrski svet, da sta oboje generalni gubernator v Galiciji, Bobrinski in generalni gubernator Varšave Kongališev še vedno »v službi«, da upravljata navedeni guberniji in vlečeta visoki plači, četudi je končano njunino poslovanje. Vladni krogi so sklenili, da končajo to glumino in da se smatrata navedena generalna gubernatorja za odstavljena. Imenovana bosta članoma državnega sveta brez sedeža in brez glasu.

FRANCOSKA MINISTRA ZAPUSTILA RUSIJO.

Petrograd, 18. maja. (Kor. ur.) Francoska ministra Viviani in Thomas sta zapustila Rusijo.

Nove gradbe v Galiciji.

Pri ministrskem predsedniku grofu Stürgkhu se je vršila konferenca, kako naj

se zopet pozida porušena gališka mesta in vasi in obnovi gospodarsko življenje. Vso akcijo bo vodila vladi podrejena deželna komisija. V vseh točkah se je dosegel sporazum za primerno in uspešno sodelovanje vseh faktorjev. Razgovor je vodil vitez Bilinski.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. maja. Veliki glavni stan:

Jugozahodno od Lens so se razvili v zvezi z razstrelbami podkopov živahni boji z ročnimi granatami.

Na obeh bregovih Moze se je povišalo od časa do časa obojestransko obstreljevanje do velike ljutosti.

Napad Francozov na južni rob višine 304 se je zrušil v našem zapiralnem ognju. Letalci so na obeh straneh marljivo delovali. Nadporočnik Immelman je sestrelil zahodno od Douai petnajsto sovražno letalo.

V zračnem boju pri Fournes smo premagali neko angleško letalo; letalca, dva angleška častnika, smo neranjena ujeli.

Francosko uradno poročilo.

16. majnika ob 3. uri popoldne. Na levem bregu Moze precej živahno streljanje s topovi na naše postojanke v gozdu Avocourt in na višino 304. Izjavilo se je popolnoma manjši napad Nemcev z ročnimi granatami severno-zahodno od sela Thiaucourt. Na ostalem pozorišču je bilo ponoči primeroma mirno.

Ob 11. uri ponoči. Z ročnimi granatami smo odbili v Champagne sovražni oddelek, ki je poizkušal presenetiti našo malo postojanko pri višini Le Mesnil. V Argonih precej živahen boj s topovi v odsekih Four-de-Paris, Courte-Chaussée in Vauquois. Na levem bregu Moze precej živahno obstreljevanje na gozd Avocourt, na višino 304 in na Mort Homme. Zapiralni ogenj je zadržal poizkušeni napad na naše postojanke zahodno od višine 304. Vzhodno od Moze in na Woevre od časa do časa zelo ljuto streljanje s topovi. Na ostalem pozorišču se je z odmori streljalo s topovi.

Belgijsko uradno poročilo.

16. majnika. Na pozorišču belgijske armade je bil danes topniški boj zelo živahen; naše težke baterije so tu osredotočeno obstreljevale nemške obrambne naprave. Obojestranskemu, zelo ljutemu obstreljevanju je bil izpostavljen vzhodni breg reke Yser, pokrajina vzhodno od Dixmuiden in odsek južno od Saint-Georges.

Angleško uradno poročilo.

16. majnika Sinoči na obeh straneh manjša podjetja. V naše jarke južno od Hebuterne so poizkušali vdreti trije oddelki sovražnika; dvema se je njunin namen popolnoma izjalovil, tretji je vdrl za kratko dobo v naš jarek. Fizičlerji iz Lancashira so zasedli po razstrelbi nekaterih min greben višine pri Vimy in prvo črto sovražnika na bojni črti 250 jardov in so zadali sovražniku znatne izgube. Neka patrulja je napadla nasproti Auchy sovražne strelske jarke in je prodrla, ko je razstrelila podkope, proti drugi črti, kjer so se razvili boji z ročnimi granatami. Sovražna patrulja je poizkušala približati se našim črtam blizu Wieltje, a razkropilo jo je naše streljanje. Danes je delovalo topništvo na obeh straneh.

Sežgani francoski zrakoplov.

Lugano. (K. u.) Ob požaru velikega francoskega zrakoplova pri otoku Asinara je izgubila življenje vsa posadka.

Bern. (K. u.) Kakor poročajo listi, je zgorel blizu Sardinije francoski mornariški zrakoplov »Te«, ki je poletel iz Pariza proti Biserti. Ni znano, zakaj se je zrakoplov unisil. Posadki je poveljeval fregatni kapitan Barthelemy de Caizien, dalje sta se vozila z njo stotnik Coussain in ladinski poročnik Leclaire.

Avstralski in novozelandski rešitelji kulture.

London. Vojni urad javlja: V Francijo so došle avstralske in novozelandske čete, ki so prevzele en odsek bojne črte.

Oprostitev od vojaške službe v Franciji.

Genf. »Petit Journal« poroča iz Nizze, da se je pričela velika sodnijska razprava proti več dvanajstoricam iz bogatih slojev. Obtoženci so podkupili ravnatelje tvornic, da so jih nastavili za priproste delavce, da so se izmazali vpoklicu v vojaško suknjo.

Franciji primanjkuje premoga.

Pariz. (K. u.) Georges Prade razpravlja v »Journalu« o vprašanju preskrbe s premogom. Cena toni premoga je poskočila med vojsko od 43 na 140 frankov. Francija uvaža 20 milijonov

ton premoga, lastniki ladij so zaslužili v miru 100 milijonov frankov, zdaj pa 1.340.000.000 frankov. Zahteva, naj Anglija pritiskne, da se znižajo voznine.

Glasovi o Greyevi izjavi.

Kodanj, 16. maja. (Kor. ur.) »Sozialdemokraten« piše o Greyevi izjavi, da človek pri branju dobi ta vtis, da je Anglija pripravljena za mir, ki bi Belgiji, Srbiji in Crngori vrnil neodvisnost in uvedel mednarodno razsodišče. Greyeva izjava in nove govornice o miru, ki jih je zadnji čas dosti prinesel, kažejo, da se letošnje poletje začne mirovna pogajanja. Tudi ostali listi pravijo, da so Greyeva izvajanja ugodna za mir.

Angleška zmaga v Dublinu.

Kodanj. Izgnali so že 203 upornike iz Dublina; vseh so izgnali 1200. Dublinsko časopisje navaja imena 12 ustreljenih dublinskih meščanov, ki niso bili v nobeni zvezi z uporom.

Asquith na Irskem.

London, 17. maja. (Kor. ur.) »Daily News« poročajo iz Dublina 14. t. m.: Zadnji čas je bil, da je prišel Asquith na Irsko in preprečil razvoj zelo slabega položaja. Ljutosti na Irskem ni mogoče popisati. Vojno pravo je spravilo na površje najslabše elemente in denuncianstvo.

London. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Washingtona 13. t. m.: Zelo se bo čutilo, če dovede Asquithov obisk Irske, da bodo manj strogo stopnili z uporniki. »Times« pravijo o usmrtitvah na Irskem, da so velika neumnost.

Casement in Bailay pred poroto.

London, 18. maja. (Kor. ur.) Reuter. Policijski sodni dvor je odločil, da prideta Casement in Bailay pred poroto.

Sv. oče bo prosil za lorda Casement.

Curij, 17. maja. Amsterdamski dopisnik »Neue Zürcher Ztg.« je baie v katoliških krogih zvedel, da je sv. oče osebno napravil korake pri angleški vladi, da po morebitni obsodbi reši Casementa smrti.

Irske upornike uvrste v francosko armado.

Beselj. »Baseler Nachrichten« poročajo: »Daily Mail« javlja, da so izjavili irski uporniki, da so pripravljene udeležiti se vojske proti Nemčiji pod vodstvom Francozov, če jim pregledajo kazni. Bernard Shaw zahteva, naj se postopa z uporniki tako, kakor se postopa z rednimi vojnimi ujetniki.

Angleška brambna postava odobrena v tretjem branju.

London. (Kor. ur.) Poslaniška zbornica je odobrila 16. t. m. brambno postavo v tretjem branju z 280, proti 35 glasovom.

Pred novimi volitvami na Angleškem.

Po zasebnih iz Londona v Christiani došli poročili se je kljub parlamentarni rešitvi brambne postavice pričel proti njej odkrit boj v celi Angliji. Na shodih se pozivajo Angleži, naj se ne odzovejo pozivom pod orožje. Boje se nemirov, če izvede vlada brambno postavu. Veliko pozornost vzbujajo tudi v Angliji, ker je ukazal Asquith, naj se sestavijo novi volilni seznam. Tolmačijo pa to tako, da namerava Asquithova vlada odstopiti. Če se to zgodi, so neizogibne nove volitve.

Izpremembra v angleškem zunanjem uradu.

London. (K. u.) Reuter: »Morning-post« javlja: Stalni podtajnik zunanega urada, sir Arthur Nicolson odstopi radi bolehnosti. Sledil mu bo lord Hardinge.

Strupen laški častnikarski napad na Anglijo.

Lugano, 17. maja. (K. u.) »Stampa« javlja, da je veljala včeraj v Genovi ton premoga 260 lir, a zadnjih 14 dni se sploh ne more govoriti o kaki kupčiji s premogom, ker ga ni. »Avanti« pa konča svoj članek o pomanjkanju premoga tako-le, ne da bi bila kaj črta cenzura: Premog prihaja skoraj ves iz Anglije, kjer se dobe sicer ministri, ki nas Latince še prekašajo v zlorabi vprašanju požrtvovalnosti in odporu, a nobenih trgovcev in lastnikov rudnikov, ki bi se odpovedali šilingu dobička. Iščimo zato premog tam, kjer ga dobimo po sprejemljivih cenah. Pravijo, da se nahaja v Evropi dežela ki lahko proda več milijonov ton premoga in čaka le naročil in ponudb. Zakaj bi jih ne stavili?

Na morju.

Morski boji med Angleži in Nemci ob flanderski in belgijski obali.

Bruselj, 17. maja. (Kor. ur.) Včeraj popoldne so priplule angleške pomorske sile pred flandersko obrežje. Nemške torpedovke in stražne ladje so odplule na morje, nakar se je razvil kratek topniški boj na veliko razdaljo. Eno nemško letalo je metalo med bojem na sovražni rušilec

bombe in zadelo zadaj ležeči poveljniški stolp sovražne ladje.

London, 18. maja. (K. u.) Reuter: Admirallteta javlja: Brodovje angleških rušilcev in monitorjev je zadelo 16. t. m. popoldne blizu belgijske obali na nemške rušilce. Angleško brodovje ni imelo nobenih izgub.

V prvih štirih mesecih letošnjega leta uničili nemški podvodni čolni 670.500 ton.

Nedavno se je poročalo, da so uničili nemški podvodni čolni, mine in drugo v marcu in v aprilu 176 sovražnih ladij z okroglo 432.000 tonami. Januarja in februarja je bilo uničenih 238.500 ton; torej je bilo uničenih v prvih štirih mesecih letošnjega leta 670.500 ton.

Sodelovanje nemških letalcev z bojnimi ladjami na morju.

Christiania. »Tidenstegen« javlja: Nemško letalo je ustavilo švedski parnik »Princessa Ingeborg« in ukazalo, naj vozi ladja v gotovi smeri, kjer se je morala zasidrati, dokler niso pripluli nemški torpedni rušilci, ki so preiskali ladjo.

Na Balkanu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Odbili smo slab sovražni oddelek, ki je prodiral proti naši postojanki pri reki Vardar.

Vrhovno vojno vodstvo.

Sovražna ofenziva ob reki Vardar.

Carigrad, 17. maja. Iz Soluna se poroča, da so otvorili Angleži in Francozi ofenzivo na obeh bregovih reke Vardar, torej na najskečajšem desnem krilu, in da so zasedli vas Dovatepe. Tri dni se že bijejo.

× × ×

Včerajšnje poročilo nemškega vrhovnega vojnega vodstva javlja, da so odbili slab sovražni oddelek, ki je napredoval proti nemški postojanki.

Spopadi med Lahi in Grki. — Grki podili Lahe.

Atene, 17. maja. Novi spopadi so se razvili med laškimi in grškimi četami. Ena laška stotnija je zasedla višino Bagunica južozahodno od Klarat na grškem ozemlju. Grške čete so nato napadle Lahe in jih po kratkem boju pregnale iz Bagunice in jih vrgle v Vranico.

Sonnino pravi, da bo Grška kmalu na strani entente.

Lužano, 17. maja. Rimski dopisnik turrinske »Stampe« poroča o zadnjem ministrskem svetu se to-le: V mednarodnem položaju se je Sonnino posebno pečal z Grško in je rekel, da Grška v kratkem stopi na stran entente.

Venizelosovo srce.

Berlin, 17. maja. »Vossische Zeitung« javlja iz Aten: Venizelos danes nepričakovano ostro napada kralja. Njegova vladna oblika je nezakonita in bolj protustavna, kakor je samoderžavo pruskega kralja. Za ta napad mu je kralj sam dal priliko. Nekemu amerškemu Grku je kralj rekel, da Venizelos politično preveč dela s srcem.

Ententa se še pogaja radi prevoza srbskih čet.

London, 16. maja. (Kor. ur.) Kakor izve Reuter, se angleška in grška vlada še pogajata o prevozu srbskih čet v Makedonijo. Grško ozemlje se ne bo kršilo.

Srbski kraljevič potuje v Solun.

Genf. »Echo de Paris« javlja: Srbski kraljevič Aleksander potuje v Solun. Med potjo se poda tudi na otok Eubea, da obišče svojega očeta, kralja Petra, ki se zdravi v toplicah Aidipsos.

Srbi in Solun.

Atene, 16. maja. Grški krogi še vedno sumijo, da hočejo Srbi Solun zasedati trajno. Grško časopisje vestno beleži vsako izjavo srbske vlade, ki bi potrjevala to domnevo. Grki trdijo tudi, da Francozi podpirajo Srbe, da naj povzročajo spopade med grškimi četami in macedonskim prebivalstvom, da tako dobijo nov povod za razširjenje okupacije Makedonije. Srbom obljubujejo, da bodo Solun proglasili za prestolnico Srbije.

Odstop vojvode Putnika.

Atene. V razgovoru z urednikom lista »Messagere d'Athènes« je potrdil vojvoda Putnik, da je odstopil kot srbski vrhovni poveljnik. Kljub svoji starosti in svoji boleznii je čutil dovolj moči za vodstvo srbske armade, dokler je razpolagal z intaktno srbsko armado. Danes, je izjavil vojvoda Putnik, obstojajo le še razvaline nekdanje srbske armade, s katerimi naj doseže, če kaj more, le vojskovodja, ki razpolaga z vsemi svojimi močmi.

Srbskega vojnega brodovja ne bo.

Atene. Zdaj, ko so spravile velesile sporazdume Srbe v Solun, so pač z ozirom na laški ugovor umaknile svojo obljubo, da ustvarijo srbsko vojno bro-

dovje. Pred tedni že je naznanilo neko srbsko glasilo, da ima Srbija svojo prvo torpedovko, ki je srečno privedla srbski transport v pristanišče in da podari vsaka velesila četverosporazuma Srbom še po dve bojni ladji. Isti list mora pa zdaj vse preklcati in izjavlja, da je kupila Srbija le eno trgovsko ladjo.

Rumunski vojni hujškalci molijo.

Bukarešt, 17. maja. »Libertatea« pri naša zelo zanimiv razgovor z nekim bivšim ministrom liberalne stranke, ki je o priliki trgovskega dogovora z osrednjima silama rekel, da si rumunska vojna stranka z ozirom na vojaški položaj ne upa več nastopiti proti temu dogovoru. Rumunija ima samo eno dolžnost: skrbeti za svojo bodočnost in obnoviti vezi z osrednjima državama.

Rumunski mlinarji.

Budimpešta, 14. maja. Neka buka-reška vest pravi, da so Angleži one mlinarje, s katerimi so ob žitni kupčiji stopili v zvezo, pregovorili, da za nekaj časa ustavijo svoje mline. Angleži so računali takole: Ostali mlini bodo mleli za armado in domačo potrebo, žito za osrednji sili pa se ne bo nikdar ali pa prav kasno mlelo. Angleži so za ta načrt potrosili 15 milijonov frankov, pa bodo vseeno doživeli fiasko, ker je takih mlinarjev le malo in je vlada tržno odločena z rekvizicijo teh mlinov preprečiti te nemoralne manipulacije.

Turčija v vojski.

Ruski pohod v Bagdad.

Genf. Zaupnik »Corriere della Sera« napoveduje, da je pričel ruski general Borstov nadaljevati svoj pohod proti Bagdadu in da je že zasedel Kasr-i-Ocib in Perzijo, ki je zelo važno križišče. Rusi so oddaljeni od Bagdada, mesta Kalifov, le še 555 km, torej že 50 km bližje, kakor so zahtevali Angleži za predpogoji uspehu, če napredujejo in operirati obe armadi istočasno.

Angleški poraz v Sudanu.

Carigrad. Angleži so poslali dve ladji angleško indijskih čet v severni Sudan proti imanu Darfura, ki jih je pa premagal in zasedel važne kraje.

Amerika.

Američani v Mehiki.

Washington. (K. u.) Reuter: Carson javlja, da sta sklenila generala Scott in Oregon neobvezno pogodbo, ki nudi četam Caranza priliko pokazati, če nadvladajo položaj v Mehiki. Ameriške čete ostanejo medtem v Mehiki.

Vojaki Združenih držav zasedli San Domingo.

Genf. Agence Havas poroča iz San Domingo: Ameriške čete so zasedle glavno mesto. San Domingo je glavno mesto republike malutov na otoku Haiti.

Ameriške predsedniške volitve.

Genf, 17. maja. Pariška izdaja »New York Herald« izve, da volitve za Wilsona ne kažejo posebno ugodno. Volilni boj z Rooseveltom bo ljut in je prav mogoče, da bo izvoljen kak tretji človek.

Amerika in nevtralna trgovina.

Newyork, 15. maja. Washingtonske vesti poročajo, da Združene države v tem trenutku ententi ne morejo postaviti nobenih pogojev glede trgovine z nevtralnimi državami, ker bi tak korak vzbudil videz, kakor da je Nemčija pritiskala na Ameriko s svojo napovedjo o zopetni podvodni vojni.

Razna poročila.

Potovanja madžarskih politikov.

V Solnogradu je govoril taini svetnik Szetereny, v Monakovem pa grof Andras-sy. Ta zadnji je povdarjal, da mora priti do še tesnejše zveze med Nemčijo in monarhijo. Grof se ne boji, da bi izpolnitev te zveze ogrožala svetovni mir. Če bodo naši nevoščljivci spoznali, da se ne morejo kosati z nami, tedaj bo naša brezmejna ljubezen do miru oni duh, o katerem pravi Bismarck, »da še German zadovolji s priznanjem lastne vrednosti in da ne čuti nobene potrebe po ugledu, gospodstvu in predpravicah, da je sam sebi dovolj«, ta duh bo zagotovil tudi svetovni mir. Grof Andras-sy pa pravi, da morajo srednjeevropske države ohraniti svojo državno samostojnost.

Mirovno delo sv. očeta.

Kodanj, 14. maja. Rimski dopisnik londonske »Morning Post« poroča, da se trdovratno vzdržujejo govorice, da se sv. oče neprestano trudi za mir. Te govorice bodo najbrže resnične. Dopisnik pravi: Sv. stolica pa oficijelno takih korakov nikdar ni hotela priznati, dokler nima upanja v uspeh.

Papež in vojska.

»Polit. Korr.« piše: Italijansko časopise zopet širi vesti, ki naj bi vzbudile videz, da je papež bolj naklonjen četverosporazumu kakor pa osrednjim silam. Pograbil so za papežev razgovor z angleškim kurijalnim kardinalom Gasquetom, ki naj bi katoliške Irce v zadnjem uporu pridobil za Anglijo. Govori se tudi o neki bližnji vatikanski izjavi, ki naj pomenja strankarsko stališče za entento. Pa kakor se poroča od italijanske strani, ni najti niti najmanjšega znaka, ki bi potrjeval te italijanske trditve, da hoče sv. oče opustiti svoje popolnoma nepristransko stališče.

Nemški diktator za živila.

Berlin, 17. maja. »Berliner Tageblatt« poroča: Za voditelja novega državnega urada za živila se v prvi vrsti imenuje višji predsednik pomeranske province v Wal-dow. Že več let ga imenujejo kot kandidata za ministrski sedež. Glas o njem pravi, da je mož brezobzirne odločnosti in skrajno konservativnih tendenc. Star je 60 let.

Upori indijskih čet v Egiptu.

Curih. »N. Z. Z.« poroča iz Berseba: V sedanjih bojih ob Sueškem prekopu so indijski vojaki v mnogih slučajih odpovedali pokorščino, kar izdatno oslabša položaj Angležev v Egiptu. Med Indijci in Avstralci so se bili krvavi boji z mrtvimi in z ranjenci.

Upori v nizozemski Indiji.

Amsterdam. Upori na nizozemskih vojnih ladjah pred Batavijo se vedno bolj širijo. Dozdej je pobežnilo 300 oseb. Uporniki so izkušali zažgati bolnišnico v Surabaji. Iz Batavije v Amsterdam so prepeljali 40 voditeljev upornikov.

Nemiri v nizozemski Indiji končani.

Amsterdam. (Kor. ur.) Nek tukajšnji list poroča, da so nemiri mornarjev v Soerabaja končani. Vsi dezerterji so se vrnili; 21 jih postavijo pred vojno sodišče radi sabotaže in hujkanja na nepokorščino.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 17. pešpolka.

Ujeti. Inf. Adamič Josip, Sodražica; četov. Ahačič Rudolf, 2. s., Tržič; inf. Albreht Andrej, 4. s., Borovnica; inf. Anžur Lovrenc, 4. s., St. Rupert; inf. Avsec Franc, 1. nad. s., Trebelno; inf. Avsec Josip, 6. s., Dev. Mar. v Polju; inf. Bajec Josip, 1. nad. s., Krško; inf. Bak Josip, 8. s., Famlje; častniški sluga Bartol Josip, 11. s., Kočevje; inf. Baša Franc, 1. nad. s., Trnovo; inf. Baša Ivan, 1. nad. s., Jablanica; inf. Berčan Alojzij, 3. nad. s., St. Rupert (ranjen); rez. Berdavs Ignacij, 3. s., Videm; Bezuš Franc, 12. s., St. Peter pri Nov. mestu; inf. Bešter Rudolf, 3. nad. s., Ovišje; rez. Bevec Ivan, 4. marštot., Sv. Križ; inf. Bezik Anton, 2. s., Rakitna (umrl 1. 5. 1915 v Nižnem Novgorodu); inf. Bizjak Ivan, 5. s., Gorje; poddes. Blatnik Franc, 2. nad. s., St. Peter, Dol.; inf. Blatnik Franc, Zužemberk; poddes. Bojce Karel, 3. nad. s., Kočevje; inf. Božič Alojzij, 1. nad. s., Krško; inf. Bregant Anton, 3. nad. s., Gorje; inf. Bregar Vinko, 1. s., Dob; inf. Brulc Iv., 1. odd. stroj. pušk. Novo mesto (ranjen); inf. Cemič Josip, 8. s., Cerklje; tit. četovodja Česarek Anton, 4. s., Ribnica; desentnik Cirar Ivan, 14. s., Brezovica; inf. Črnkovič Matija, 1. nad. s., Banjaloka; inf. Čuden Josip, 1. s., Jesenice; inf. Dalmović Josip, 4. nad. s., Cerklje; inf. David Ivan, 1. nad. s., Belapeč; inf. Debeljak Alojzij, 3. nad. s., Sv. Gregor; trobentač Debevec Anton, Postojna; rez. Delton Andrej, 12. s., Pulj; poddes. Deržaj Ivan, 1. s., Dragatuš; inf. Dober Ivan, Prečna; inf. Dobravec Ivan, 5. s., Hotič; inf. Dobravec Tomaž, 5. s., Litija; rez. Dolenc Jurij, 5. s., Ljubljana; tit. desentnik Duh Fran, 1. s., Dob; tit. desentnik Erker Josip, 16. s., Kočevje; inf. Erklavec Franc, 1. nad. s., Dev. Mar. v Polju; inf. Eršte Martin, 3. nad. s., St. Peter pri Novem mestu; inf. Fajfar Franc, 2. nad. s., Selce; rez. Fende Ivan, 7. s., Predoslje; deset. Furak Anton, 4. nad. s., Krško; inf. Gabriel Franc, Jesenice; inf. Gale Franc, 1. nad. s., Grosuplje; inf. Gale Ignacij, 4. nad. s., Zagorje; inf. Galič Anton, 4. nad. s., Dobrava; inf. Gašperšič Franc, 4. nad. s., Selce; inf. Gerdina Josip, 10. s., Prevolje; inf. Gimpelj Franc, 3. nad. s., Črnomelj; inf. Gorjan Ludvik, 1. nad. s., Kočevje; rez. Gorjup Josip, 5. s., Lužarje; inf. Gradšek Josip, 1. nad. s., Stranje; inf. Gregoršanc Josip, 3. s., Cerklje; desentnik Grilje Viktor, 7. s., Mošnje; inf. Hafner Alojzij, Stara Loka; inf. Hafner Josip, Stara Loka; inf. Hafner Lovrenc, 3. nad. s., Stara Loka; rez. Hafner Valentin, 1. marštot., Stara Loka; rez. Hočevar Alojzij, 8. s., Kranj; rez. Hoffer Andrej, 3. nad. s., St. Rupert; inf. Hönigmann Josip, 6. s., Kočevje; inf. Hren Franc, 7. s., Zužem-

berk; inf. Hrovatin Ivan, 4. nad. s., Trnovo; inf. Hubert Gašper, 3. nad. s., Novo mesto; desentnik Hudobivnik Lovrenc, 3. nad. s., Predoslje; inf. Iglič Jakob, 4. nad. s., Krašnja; inf. Jančar Fr., 14. s., Videm; rez. Jelenec Ivan, 14. s., Velike Lašče; inf. Jerak Josip, 14. nad. s., Bučka; inf. Jenko Anton, 2. nad. s., Mavčiče; rez. Jerič Josip, 1. nad. s., Konjice; inf. Jerič Anton, Križ; četovodja Jerina Franc, 1. s., Nevilje; inf. Jovan Franc, 1. nad. s., St. Vid nad Ljubljano; inf. Juvan Gvido, Poljane; inf. Kadunc Franc, 2. nad. s., Grosuplje; desentnik Kapelj Anton, 6. s., Postojna; inf. Kastelic Franc, 2. nad. s., Novo mesto; inf. Kerč Jakob, Predoslje; inf. Kern Ivan, 5. s., Predoslje; rez. Kirn Ivan, pridelen 27. dom. p., Presejce; četovodja Kladnik Rudolf, 3. s., Krško; inf. Klinar Josip, 2. nad. s., Jesenice; rez. Knavs Blaž, 6. s., Kočevje; inf. Knavs Leopold, Gora; inf. Knavs Leopold, 4. nad. s., Loški potok; inf. Knez Ivan, 15. s., St. Janž; desentnik Kobe Rudolf, 11. s., Toplice (ranjen); inf. Kokalj Josip, 1. marštot., Stara Loka; inf. Koleča Alojzij, 2. nad. s., Novo mesto; čast. sluga Koprivnik Ivan, 16. s., Krško; inf. Koprivšek Ivan, 4. nad. s., Kamnik; inf. Korenčan Ivan, 12. s., Borovnica; Kozina Valentin, 4. nad. s., Brezovica; rez. Košir Ivan, 4. nad. baon., Kranj; inf. Košir Mihael, 4. nad. s., Kranjskagora; inf. Košir Stefan, 2. nad. s., Boh. Bistrica; inf. Kováč Ivan, 1. nad. s., St. Janž; desentnik Kovčič Ervin, 1. s., Stražišče. (Dalje.)

Pogrešani vojaki.

Pogreša se Anton Glavan, 17. pp., 6. stot., 2. vod; pojasnila prosi njegova žena Cecilija Glavan, vas Strahomer št. 41, p. Ig pri Ljubljani. — Pogreša se Franc Pikovnik, 17. pp., 11. stot., 3. vod; pojasnila prosi njegova žena Franciška Pikovnik, vas Strahomer št. 16, p. Ig pri Ljubljani. — Pahor Franc, k. k. Lir 5, 1. nad. s., Marinefeldpostamt, Pulj; Pahor Josip, Inf. Reg. 97, 4. nad. s., Meking, p. Stan; Pahor Ivan, Ski-Abt. k. k. Lir 27, Mitterndorf, Ober-Steiermark. Pogrešam jih že dolgo in bi rada zvedela, kaj je z njimi. Pahor Frančiška, Steinklammer bei Rabenstein N.-Ö., Baracke 63. — Matija in Jožefa Pahor, Jamlje št. 38 pri Devinu, sedaj med begunci v Brucku ob Lavti 21/10, na Nižje Avstr., iščeta sina Ernesta Pahor, k. k. Lir 27, 9. Komp.; zadnje njegovo pismo je bilo 1. okt. 1914; rojen je 1. 1891. Obenem iščeta tudi sina Antona Pahor, k. u. k. Art. Reg. 5, Rest-Komp., Alt Theodor Zuper-Kaserne, Dalmacija, rojen 1882, se pogreša že od 25. avgusta 1915. — Pogreša se Anton Frančeškin iz občine Selo 28 na Krasu pri Brestovici. Šel je k vojakom dne 11. maja. Pojasnilo na Anton Frančeškin, k. k. Landst. E. S. Halbkomp. Etappenpost 119, Divača. — Ako kdo ve, kje se nahaja Jožef Žgur od Terbi-je poprej služil pri 97. pešpolku, 7. s., in ki je bil ranjen na kurskem bojišču, naj blagovoli sporočiti na spodnji naslov. Pogreša se že 11 mesecev. Emilija Žgur, Terbižani št. 1, p. St. Daniel na Krasu. — Iščem svojega sina Lipušček Mihaela, k. k. L. I. Reg. 35, zadnjič je pisal 21. aprila 1915. Prosim vojake-tovariše, kdor ve kaj o njem, naj sporoči njegovi materi Mariji Lipušček, Trafetina 86, p. Slap ob Idriji, Primorsko.

Dnevne novice.

+ Rovreit. Včerajšnja »Reichs-post« piše: V današnjem poročilu našega generalnega štaba najdemo razun že znanega Vielgereuth (namesto Fol-garia) prvič nemško ime Rovreit za Rovereto. Tako dobi ta izraz uradno priznanje. List piše nato o zgodovini teh imen. Z ozirom na to si dovoljuje-mo izraziti upanje, da bi v ravnostih uradnih poročilih kmalu dobili ne stara, ampak še danes čisto živa slovenska imena Doberdob, Sv. Mihael, Sv. Martin, Plave itd. Upanja še nismo izgubili. Vojno ministrstvo je začelo rabiti pristna domača imena v Albaniji, generalni štab sedaj na Južnem Tirolskem za nekdanje nemške naselbine. Čisti se tedaj na obeh skrajnih koncih ene enotne fronte. Naj pride tudi sreda na vrsto, kjer pih naša ostra kraska burja. »Reichspost« konča: »Ko osvežimo stare spomine in zopet najdemo zvezo s preteklostjo, zgradimo obenem ovire proti iredenti, ki je tudi kriva težke poskušnje za to lepo deželo. Poročilo generalnega štaba priča, da smo odločeni poleg vojaške osvojitve postaviti tudi zopetno duševno osvojitve.«

+ Vprašalne pole. Vse gospode, ki vprašalnih pol še niso poslali, lepo prosimo, da to blagohotno v par dneh stora

Slovensko združeno gibanje v letu 1915. Vsled vojnih dogodkov je bilo lansko leto združeno gibanje tako zaostalo, kakor že dolgo ne. Posesti moramo nazaj desetletja in desetletja, da dobimo tako malo izprememb v stanju slovenskih združenj kakor lani. Nova zadruga je bila ustanovljena samo ena, namreč mlekarstva zadruga v Hudijuži na Goriškem, ki je bila meseca marca vpisana v združni register. Poleg tega je bila na Štajerskem v St. Lenartu ustanovljena konjarska zadruga, katera pa ima v svoji tvrdki na prvem mestu nemško besedilo, slovensko šele na drugem. Izbrisanih je bilo lansko leto iz združnega registra vsega skupaj 6 združenj in sicer 4 na Kranjskem in 2 na Primorskem. Na Kranjskem so bile izbrisane: 1 vodovodna zadruga (v Spodnji Šiški), 1 živilorejska zadruga (v Gornjem Logatcu), 1 konjarska zadruga (v St. Jerneju) in 1 strojna zadruga (v St. Petru pri Novem mestu); na Primorskem pa je bila izbrisana 1 posojilnica (v Bazovici pri Trstu) in 1 konsumna zadruga (v Dolini pri Trstu).

Junak kurat. Vojni kurat Jožef Pinter, ki je bil do vojne mestni kaplan v Celju, je te dni na jugozapadnem bojišču, kakor smo poročali, umrl na srčni kapi. Njegov oče, g. Anton Pinter v Mariboru, je prejel od polkovnega poveljnika naslednje pismo: »Naš prijatelj in duhovni svetovalec gospod vojni kurat Jožef Pinter, ki je bil v častniškem zboru in pri vsem moštvu radi svoje srčne dobrote vsestransko priljubljen, radi svoje hrabrosti in neustrašenosti visokočisljan in spoštovan, je žal podlegel srčni kapi. Vaš sin se v zadnjih dneh ni dobro počutil, velikokrat je tožil o prehladu in srčnih težavah. Kljub temu, da mu je zdravnik predpisal, da mora ostati v postelji, si ni dal vzeti, da bi ne izvrševal v polni meri svojih dolžnosti. Večer pred smrtjo je še sedel med svojimi tovariši v častniški menaži in bil krasno razpoložen. Njegov čini, njegovo obnašanje pred sovražniki, posebno pa njegovo neustrašeno zadržanje na Doberdolu bo ostalo zabeleženo v zgodovini polka. V njem nismo izgubili samo plemenitega duhovnika, marveč tudi hrabrega vojaka.« Kurat Pinter se vredno pridružuje slovenskim duhovnikom junakom: Rozmanu, Ambrožu, Fabijanu. Slovenski narod je v sedanjih vojni lahko ponosen tudi na slovensko duhovščino, ki ni zadnja v delu in žrtvah za domovino.

Masaryk zaprt na Angleškem. Preko Berna se poroča iz Londona, da so v Londonu zaprti bivšega poslanca Masaryka, ker je imel govor za Irce.

Tisza se je vrnil iz štiridnevnega potovanja po severni Srbiji.

Ministrski svet vseh ministrov se je vrnil v terek na Dunaju. Cesar je sprejel ministra javnih del Trnko.

Djakovski škof Krapac hrvatskemu narodu. Djakovski škof Krapac je daroval za različne dobre namene in društva blagajniške listke IV. vojnega posojila v skupni vrednosti 635.831 K 51 vin. Med drugim je daroval za zgradbo hrvatskih šol v Slavoniji 100.000 K.

Umrl je na Dunaju 15. t. m. g. Jožef Bedenek, korektor c. kr. dvorne in državne tiskarne v pok. Ranjki je bil pred 30 leti urednik »Slovenca« in nadarjen pisatelj. Roman njegov »Od pluga do krone« je zelo zanimivo pisan. Naj v miru počiva!

Odlikovanja v mornarici. Cesarско pohvalno priznanje so dobili korvetni poročniki: Franc Tadič, Franc Senekovič in Vinko Stipanovič. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil pomorski kadet Oktavij Maver. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje sta dobila: mornar 1. vrste Stefan Miklič in kurjač 1. vrste Ivan Miličič.

Po pozivnem razglasu »O« ukazano ponovno prebiranje v letih 1897 do 1886 rojenih črnovojnih zavezancev se vrši v Kranju dne 28., 29., 30. in tudi še 31. maja, nasprotno pa v Škofji Loki dne 1., 2. in 3. junija.

Odpovedi pred prebiranjem. Cesarška naredba v dne 29. februarja 1916, d. z. 38, določuje v § 2, da v službenih razmerjih, ki spadajo pod zakon o trgovskih pomočnikih, odpoved tekom vojne ne drži, če je bila dana po dnevu, ko je delojemalec, ki ni bil vpoklican že takoj v začetku vojne, bil vpoklican v vojaško službo, ali je bil asentiran ali spoznan kot pripraven za službo z orožjem ali za črnovojniško službo z orožjem. Ko se je zvedelo za ravnokar razglašeno prebiranje, so posamezni podjetniki odpovedali službe očitno iz namena, da se izognejo omenjeni cesarski naredbi. Ker pa tako postopanje nasprotuje namenu cesarske naredbe, zato ukaz pravosodnega ministra z dne 16. maja jemlje pravno moč takim odpovedim, ki so bile podane z ozirom na bližnja prebiranja. Da se pa čuva upravičene interese obeh strank, ima podjetnik v posameznem slučaju protidokaz, da je razlog odpovedi očitno v kaki drugi okoliščini, ki ne stoji v zvezi s prebiranjem, n. pr. ustavitev ali omejitev obrata. V takih slučajih je odpo-

Cesarski svetnik je postal povodom vpokojitve višji davčni upravitelj v Celju Leopold Hasenbühel.

Za planšarje in sirarje. Vsled odloka c. kr. ministrstva za poljedelstvo z dne 6. maja 1916, št. 21.635, je c. in kr. vojno ministrstvo v sporazumu s c. kr. ministrstvom za deželno brambo z dopisom z dne 28. aprila t. l., odd. 10, št. 55.882, pritrdilo, da se planšarji in sirarji, ki jih ni mogoče pogrešati, odvežejo od vojaškega službovanja za najdaljšo dobo od 15. maja do 15. oktobra.

Zdravniki ne smejo priporočati lekaren. Dekret dvorne pisarne z 31. oktobra 1772 prepoveduje zdravnikom naročati bolnikom, naj puste izdelati zdravila v kaki določeni lekarni. Zdravstveni red iz l. 1770 in iz l. 1773 prepoveduje vsak sporazum med zdravnikom in lekarnarjem pod prepovedjo, da se zapre lekarna in ustavi zdravniku praksa. Strogo so prepovedani lekarnarjem tajni dogovori z zdravniki in z ranocelniki v škodo bolnikov in kupujočih oseb (dekret dvorne pisarne z 3. novembra 1808).

Železniška nesreča v Sevnici. 9. t. m. je skočila iz tira na postaji v Sevnici lokomotiva in 4 prazni tovorni vozovi vlaka 534, ki so se razbili, štirje vozovi so pa poškodovani. Ranjenih je šest izprevednikov.

Poročil se je v nedeljo c. kr. sodnik, sedaj nadporočnik, dr. Šandor Poznik, z gđno Anko Hočevarjevo.

Za razvidnostnega geometra II. razreda v 11. činovnem razredu je imenovan razvidnostni elev Mihael Levec v Ljubljani.

Ekspresne pristojbine zvišane samo v prometu z Ogrsko. V številki 113 od 17. t. m. pod naslovom: Ekspresne pristojbine zvišane, bodi v toliko popravljeno, da so ekspresne pristojbine za zavoje od 50 vin. na 1 krono od drugih pošiljatev od 30 na 60 vin. zvišane od 16. t. m. le v prometu z Ogrsko. Pristojbine v prometu z avstrijskimi deželami ostanejo začasno še stare, to je 50 in 30 vin.

Za Fran Maroltovo zbirko »Slovenskih vojaških narodnih pesmi« se tako vojno, kakor tudi naučno ministrstvo živahno zanima. Opozarjamo krajne šolske svete in pevska društva na to lepo delo. Naroča se tudi v Katoliški bukvarni.

Umrl je v Belgradu nadporočnik 68. pešpolka Rudolf Kovač, star 55 let.

Od onih dveh gg. duhovnikov, ki sta se peljala z gorenjskim vlakom in izstopila v Medvodah, je eden izgubil denarnico, katera se nahaja v upravnistvu »Slovenca«.

Ljubljanske novice.

Ij Uganka. Po Ljubljani kroži naslednji dovtip, bolje uganka: »Zadaj licej, spredaj muzej«. Kaj je to? — O neprimerni modi se sedaj veliko piše in po pravici; kajti čimveč je gorja med svetom, tembolj razkošno in celo pohujšljivo se nosijo nekatere ženske osebe po mestih, kakor bi zanalašč držale in izživala. Če se mlado dekletce malo bolj pošopiri in nakiti, bi se še potrpelo, ako ne gre čez mejo dostojnosti; — da jih pa posnemajo stare »hiše«, ki so jim že lasje osiveli in ki bi bilo bolje, če bi mislile na smrt, je pa skoraj neodpustno. Ali se zavedajo, kako so smešne, zlasti če posnemajo mlade deklice v novi modi kratkih, širokih kril! Ljubljanci so izvečine pametni, pa so te starejše »norice« takoj obsodili s primerom: »Zadaj licej, spredaj muzej«. Hočejo reči: Zadaj izgleda, kakor mlada licejska gojenka; ako jo spredaj pogledaš pa sodi po starosti že za muzej.

Ij Umrla je danes gospa Karolina Cenčič, soproga vodje pisarne »Slovenske Straže« g. Viktorja Cenčiča, nči gospoda Ignacija Vidmarja, upokojenega oficijanta licealne knjižnice. Cenjeni rodbini ob prebriski izgubi naše odkrito sožalje!

Ij Nesreča v kurilnici na južnem kolo-dvoru. Ko je včeraj dopoldne preizkušal 32 let stari strojni ključavničar Ivan Žirovnik neko sesalko pri stroju, je nepričakovano brizgnila vroča para vanj ter ga težko poškodovala po obrazu, vratu in rokah. Zdravniško pomoč je dobil v dež. bolnici.

Ij Težko poškodbo na levi noži je utrpel 52 let stari delavec pri »Gospodarski zvezi« Franc Kosmač, ko so spravliali sode vina v skladišče pri Zajcu v Spod. Šiški ter ga je pri razkladanju z voza sod pritisnil.

Ij Teden »Rdečega križa« na c. kr. moškem učiteljskišču v Ljubljani je imel tudi prav dovoljen uspeh. Na nabiralne pole se

je zbralo 1259 K 33 vin. v denarju. Pristop k društvu »Rdečega križa« je prijavilo 30 oseb z društvenino 113 K, od katerih je 9 udov 31 K že vplačalo. Efekt zbirke v »Tednu Rdečega križa« znaša torej na zgoraj omenjenem učnem zavodu 1372 K 33 v., za kar gre zasluga in zahvala ravnateljstvu, ki je denarne prispevke in priglasitve pobiralo od hiše do hiše. Moškemu učiteljskišču sta bila prideljena vzhodna polovica IV. (kolodvorskega) okraja in pa mestni Vodmat.

Ij Izgubljeno je bilo včeraj popoldne od trgovine Kregar na Sv. Petra cesti do jubilejnega mostu 1 par sandal. Najditelj se prosi, da jih proti nagradi prinese v trgovino Kregar na Sv. Petra cesti.

Primorske novice.

Iz Gorice. Da se ne more izvažati iz goriške okolice na škodo domačega prebivalstva in vojaštva preveč sočivja in zelenjave, je politična oblast prepovedala pošiljanje večjih množin kot 5 kg sočivja iz mesta in okoliških vasi brez izrecnega dovoljenja politične odnosno vojaških oblasti. — Varnostna služba se je v zadnjem času po mestu zelo poostrila. Posebno je bilo to potrebno radi le prevelikih in preštevilnih tatvin po zapuščenih hišah in stanovanjih, ki so bile že na dnevnem in nočnem redu po celem mestu. Marsikak begunc, ki je moral pustiti svoje reči tu brez posebnega varstva, bo ob svoji vrnitvi mnogo reči pogrešal. — Žal, da malo prepozno, se je pričelo bolj strogo gledati na prste raznim sumljivim in dvomljivim Adamovim rebrom. — Kuga nenravnosti se je bila posebno v Gorici malo preveč razpasla, kar za naše mesto ni ravno častno. Sedaj delajo s takimi ženščeti kratke »processe« — pošiljajo jih proč. Policijska oblast je začela energično postopati, kratkomalo morajo za pokoro v barake.

Izbrisani odvetniki in notarji. C. kr. apelacijsko sodišče za Primorje, sedaj v Gradcu, je sklenilo temeljem § 39. k. r., da se izbrišejo iz odvetniške in notarske liste naslednji gospodje: Ivan Lonzar, c. kr. okrajni sodnik v Kopru; doktorji Camillo Ara, Narciso Basilisco, Arturo Bruna, Giusto Dompieri, Sergio Dompieri, Gian Luigi Gallo, Carlo Mrach, Giuliano Perco, Cesare Piccoli, Emilio Pincherle, Gino Quarantotto, Ugo Quarantotto, Ferruccio Slovicich, Nicolo Vidacovich, Giulio Paolina, Ermondo de Hoerbert, Giacomo Luzzato, vsi odvetniki v Trstu; dr. Felice Bennati, odvetnik v Kopru; dr. Tullio Sbisà, odvetnik v Poreču; doktorji Giuseppe Bregatto, Cosimo Albanese, Benedetto Lazzini, odvetniki v Pulju; doktorja Matteo Bartoli, Vittorio Depiera, odvetnika in Aloise Rismondo, notar v Rovinju; dr. Antonio Quarantotto, odvetnik v Trziču; doktorji Raimondo Luzzato, Giuseppe Cesciutti, Mario Pajer, Vincenzo Parmeggiani, Giovanni Sket, odvetniki in Antonio Ballaben, notar v Gorici; dr. Otto Pozzo-Balbi, odvetnik v Červinjanu.

Beguncem z juga v političnem okraju Maribor. Okrajni pomožni odbor za begunce z juga v Mariboru bo prodajal v ponedeljek, torek in sredo, 22., 23. in 24. maja 1916 v lastnem skladišču živil v Mariboru, Reiserstrasse Nr. 23, od 9. do 12. ure predpoldne in od 3. do 5. ure popoldne partijo testenin in svežega domačega špeha pod ugodnimi pogoji. Za nakup teh testenin so upravičeni le begunci in to le proti izkazu izkaznic (legitimacij), koje se bodo izdajale v petek, soboto in ponedeljek (19., 20. in 22. maja 1916) od 10. do 12. ure predpoldne na glavarstvu v Mariboru, Tegetthoffplatz Nr. 5, II. nadstropje, 14. soba, ali pa popoldne od 2. do 4. ure pri vojnooddajnem oddelku tržaškega Gewerbeförderungsinstituta, Marburg, Tegetthoffstrasse Nr. 77.

Poceni kosila in večerje bo v kratkem začela oddajati tržaška aprovizacijska komisija tistim, ki so bili po vojni težko prizadeti v svojih gmočnih razmerah. Hrana, ki bo zdrava in zadostna, se bo dobivala proti izkaznicam, in sicer kosila po 20 in 60 vinarjev, večerje pa po 20 do 30 vinarjev.

Ujeti. Finančni stražnik Fajdiga Hugo, Trst; finančni stražnik Gaspari Ivan, Trst; Mozetič Josip, 29. črnovoj. maršbaon, Gorica; Mozetič Ivan, 29. črnovoj. maršbaon, Gorica.

Poslani naslovi.

Milka Obljubek, por. Juša, katero išče g. ravnatelj Jakončič, se nahaja z otroci in tremi sestrami na Dunaju (Wien) X. Sonnenleitnergasse 29/4. — Ivo Manfreda, ki je služil pri 97. pp., doma z Iderskega št. 11 pri Kobaridu, sin goriškega poslanca. Naslov se glasi: Ivo Manfreda, Kriegshundeführer, Rgt. 29, 7 Komp., 2. R. B. Feldpost 615.

Razne novice.

Kje je policija? Budimpeštanski listi poročajo, da je od l. 1906. izginilo 28.000 oseb, med njimi 7000 žensk. 5000 žensk je izginilo brez vsakega sledu.

Nova Kruppova tvornica pri Monakovu. Krupp zgradi v kraju Freimann, severno od Monakova, novo tvornico topov.

Uničena tvornica smodnika. Iz New Yorka: V Gibbstown, država New Jersey, je zletela v zrak tvornica smodnika. Ubitih je 14, ranjenih 14 oseb. Škoda znaša četr milijona dolarjev.

Igralnica v Monte Carlu je lani prvič zaključila svoje račune z izgubo, in sicer znaša primanjkljaj 6½ milijona frankov.

Prof. Ilija Mečnikov na smrtni postelji. Znani ruski bakteriolog Ilija Mečnikov, predstojnik pariškega Pasteurovega zavoda, leži na smrtni postelji.

Listnica upravnistva.

Prosimo za naslove čč. vojnih kuratov in L. Turšiča, da jim moremo poslati liste.

Trdovratno se vzdržuje govorica, da je za nakup varnih in priporočljivih srečk z zajamčenimi dobitki (do 630.000 K) sedaj že radi tega najugodnejši čas, ker dobi vsak naročnik v srečnem slučaju 4000 frankov popolnoma zastoj. — Opozarjamo na današnji oglas »Srečkovnega zastopstva« v Ljubljani.

Baden Sanatorij Gutenbrunn
Šefzdravnika: dr. pl. Aufschneider
in ces. svet. dr. Podsanradsky.

pri Dunaju.

Zahvala.

Izkreno zahvaljujem mnogoštevilne prijatelje in znance za izraženo sožalje, ko mi je nepričakovano naglo umrla blaga soproga, gospa

Frančiška Skala

Ob enem izrekam srčno zahvalo vsem, ki so v tako obilnem številu spremili drago pokojnico na zadnji poti.

V Idriji, dne 15. majnika 1916.

Josip Skala

nadsprevednik v p.

Po volji Vsemogočnega se je preselila v lepšo domovino naša ljubljena in skrbna soproga, predobra mati, hči, sestra in svakinja, gospa

Karolina Cenčič roj. Vidmar

danes 18. maja ob ¼ 10. uro dopoldne po kratki, zelo mučni bolezni.

Pogreb bo v soboto 20. maja 1916 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Domobrankska cesta št. 7.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Molite zanjo in ohranite jo v dobrem spominu.

LJUBLJANA, dne 18. maja 1916.

Ignacij Vidmar,
oče.

Viktor Cenčič,
soprog.
Joško, Dragica,
sinček in hčerka.

Janko Vidmar,
brat.

KAVA!

Kava že zmlata s sladkorjem in vsemi primesti v kockah za 1/2 l kave.
Ena taka kocka stane samo 24 vinarjev.
500 K plačam tistemu, kateri mora reči, da ni vredno.

Navodilo za pripravljanje se glasi: 1 taka kocka se mora v 1/2 litru vode 5 minut kuhati, od ognja vzeti, 2 minuti pokrito pustiti in najboljša sladka kava je gotova.

Po pošti pošiljam najmanj 20 kock to je 1 kg za 480 K. Ovoj se zaračuna po lastni ceni. Pošilja se po povzetju. Sprejem pa naročeno blago tudi nazaj če kateremu ne ugaja.

100 kock znižana cena K 22.—
Naročila sprejema in izvršuje razpošiljalnica
Ivan Urek, Ljubljana 4.
Mestni trg 13.

Sprejmeta se takoj

2 kavarniška vajenca

Naslov se izve v posredovalnici
NOVOINY, Dunajska cesta št. 14

PREKLIC.

Vse, kar sem obdolžila gospodično Marijo Pandur iz Domžal, ne odgovarja resnici, ter to obžalujem, in se ji zahvaljujem glede odstopa nadaljnjih korakov.

IVANA KIRHAR,
Domžale.

Pod ugodnimi pogoji je napredaj v Rožni dolini 107 pri Ljubljani

hiša

z vrtom, gostilno in trafiko. Več se izve pri Aloj. Čehu, istotam.

Kontoristinja

katera je slovenskega in nemškega jezika in strojepisja vajena ter razume tudi knjigovodstvo, dobi stalno službo v pisarni takoj. Ponudba izvoli se poslati na upravo „Slovenca“ pod šifro R. 30./1179.

VABILO

na

redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Boh. Srednji vasi, registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v župnišču, dne 11. junija 1916 ob pol 3. uri pop. s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za l. 1915.
4. Volitev načelstva in nadzorstva.
5. Prememba pravil.
6. Slučajnosti.

* Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število članov.

Načelstvo.

Ako naročite

2569

in to nemudoma storite,

1 srečko avstrijskega Rdečega križa
1 srečko ogrskega Rdečega križa
1 srečko budimpeštanske bazilike
1 dobitni list 3° zemlj. srečk iz l. 1880
1 dobitni list 4° ogr. hip. srečk iz l. 1884

Mesečni obrok za vseh pet srečk ozirom dobitnih listov samo 5 kron

12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do

4000 frankov popolnoma zastonj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Klepar

Fran Terčelj v Ajdovščini števil. 127 se priporoča slavnemu občinstvu za razna kleparska dela in popravila, posebno pa za popravilo trtnih škropilnic.

Kupim rabljen, a še dobro ohranjen

pisalni stroj

na klavijaturo. Ponudbe z označbo cene na naslov: Pavel Perko, župnik, Čušnjice, p. Šmarinčin-Tuh. nj.

Pogrešam

sina-vojaka Jožefa iz Kožbane-Brdce, o katerem že nad eno leto ni slišar ne veta. Služila sta skupaj s Franc Blažičem iz Kožbane-Brezovk na gališki fronti. Kdor kaj ve o teh dveh vojaki naj sporoči na naslov: Stefan Gabrijelečič, Dol. Tribuša 133, p. Slap ob Idriji.

Postrežnica

za cel dan s hrano ali brez hrane se sprejme proti dobri plači. — Zglase naj se samo tihe, pridne in snažne osebe. Naslove sprejema in da pojasnila uprava Slovenca pod šifro

Postrežnica 1213.

Hranilnice in druge zadruge

včlanjene pri »Goriški Zvezi« v goriškem in sežanskem okrajnem glavarstvu, naj pošljejo vsaj po enega zastopnika v Domberg (Hranilnica in posojilnica), kjer se bo vršil prih. ponedeljek 22. maja ob 10. uri zjutraj

važen razgovor

o skupnem nabavljanju živil, krmil in drugih kmetijskih potrebščin.

Člani načelstva in nadzorstva »Goriške Zveze« so vsi dobrodošli!

Dr. ANT. BRECELJ, predsednik nadzor. G. Z.

Zanesljivi stranki brez otrok se odda takoj

meblovano stanovanje

obstoječe iz 1 sobe, kuhinje, s pritliklinami, v hiši Novi Vodmat št. 79.

A. Mildner-jeva nasl.

P. BARBORIČ

Ljubljana, Mestni trg 7.

priporoča bogato zalogo dun. modelov nakinčanih in praznih

slamnikov

cvetlic, peres, i. t. d.

V žalnih klobukih vedno velika izbira.

Najnižje cene. — Popravila hitro in ceno.

Krapina

-toplice zdravijo: **protin,**
(Hrvatska) **reumo,**
Poročilo in **ishicas.**
prospekt od direktorije gratis.

1069

Oves

se nadomesti z melasnim krmilom ki jih razpošilja deželna centrala krmil v Ljubljani, Turjaški trg št. 3, v vrečah po 50 kg. Cena je 35.— K za 100 kg.

THE VERA American Shoe

za gospode in dame
iz Amerike.

Moderno
priležno
lično
ceno
trpežno

Edina prodaja:

čevljarnica

J. Szantner

Ljubljana

Selenburgova ulica 4

Made by
Rice & Hutchins
Boston, Mass. U.S.A.

Razpis.

V c. kr. terezijanski akademiji na Dunaju je oddati Jakoba pl. Schellenburga ustanovno mesto.

Do tega ustanovnega mesta imajo pravico sinovi kranjskega plemstva, ki so dopolnili osmo leto življenja, a ne prestopili dvanajstega, in ki so dovršili vsaj drugi razred ljudske šole z dobrim uspehom.

Starši, oziroma zakoniti zastopnik uživalca te ustanove morajo za preizdatke (oprava) plačevati na leto 600, oziroma v pravniškem oddelku 800 K pavšala, razen tega še 200 K izrednega draginjskega prispevka za vsak tečaj, dokler bo trajala sedanja draginja, in plačila opravljati v četrletnih obrokih pri blagajnici te akademije.

Prošnje, opremljene s krstnim listom, z izkazom o cepljenju koz, zdravniškim izpričevalom javnega zdravstvenega organa o popolnoma čvrstem zdravju, potem z dokazilom o plemstvu, ako ni plemstvo obče znano, je vložiti najkasneje do 12. junija t. l. pri kranjskem deželni odboru.

Kranjski deželni odbor

v Ljubljani, dne 12. maja 1916.

A. & E. Skaberné

Specijalna trgovina pletenin, trikotaž in perila

- Ljubljana -
Mestni trg 10.

Velika
izbira
nogavic!